

€ 3,00

februari 2013

Word abonnee van Doorbraak zie achterpagina!

Organiseren op basis van waarden of belangen?

zie pagina 12

Verdringing brengt ieders inkomen en levensplezier in gevaar

Doorbraak heeft al veel gepubliceerd over dwangarbeid voor uitkeringsgerechtigden.

De nadruk lag daarbij meestal op het regime waaronder gewerkt moet worden. Maar ook belangrijk is de verdringing van reguliere betaalde banen die de dwangarbeid met zich meebrengt. Verdringing doet het hele loongebouw ineensinken: waarom zou een baas nog arbeiders betalen als hij hen steeds makkelijker gratis kan ophalen bij Sociale Zaken? Dwangarbeid treft zo niet alleen werklozen, maar uiteindelijk iedereen die via loonarbeid of als zzp-er in het levensonderhoud moet voorzien.

“Thuiszorgmedewerkers in Rotterdam die het komend jaar hun baan verliezen, worden deels vervangen door bijstandsgerechtigden. Die worden door de gemeente verplicht vrijwilligerswerk te doen”, aldus De Volkskrant eind vorig jaar.¹ “Je reinste verdringing”, noemt FNV-bestuurder Wim van der Hoorn dat. “De gemeente laat zoveel mogelijk voorheen betaalde taken vervullen met de gratis inzet van bijstandsgerechtigden om de gaten in haar begroting te dichten. Zo gaat werkgelegenheid verloren.” Maar PvdA-wethouder Marco Florijn speelt mooi weer en “beklemt dat hierbij een absolute voorwaarde is dat dit niet ten koste gaat van reguliere banen”. Zijn partijgenoot Jan Hamming, burgemeester van Heusden en voorzitter van de adviescommissie Werk en Inkomen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, is daar een stuk eerlijker in. Hij geeft gewoon toe dat de inzet van uitkeringsgerechtigden ten koste kan gaan van bestaande arbeidsplaatsen. “Er zit een financiële kant aan het verhaal. We krijgen te maken met zware bezuinigingen. Dat heeft ook gevolgen voor werk in de gemeenten dat blijft liggen. Dat we dan ook naar mensen met een uitkering kijken, is logisch.” Overigens is Rotterdam verre van uniek: duizenden, mogelijk tienduizenden en straks wellicht honderdduizenden uitkeringsgerechtigden worden gedwongen om onbetaald werk te verrichten.

STRIJKSTOKKEN

Maar wie worden er nu precies beter van de dwangarbeid en de verdringing? En om welke bedragen gaat dat? Het is voor ons moeilijk om daar echt een vinger achter te krijgen. De uitvoering is verre van transparant. Veel gemeenten hebben de dwangarbeid al ingevoerd, maar allemaal geven ze het op een eigen manier vorm, via steeds net weer andere constructies. Zo worden uitkeringsgerechtigden her en der aan de dwangarbeid gezet bij gemeentelijke reïntegratiebedrijven en sociale werkplaatsen, op andere plekken in de zorg of bij “vrijwilligers”-organisaties, en elders juist weer bij commerciële reïntegratiebedrijven, uitzendbureaus en reguliere bedrijven.

► ► ► *Vervolg op pagina 7*

Nieuw wetsvoorstel vooral bedoeld om illegalen verder te isoleren

Door de strafbaarstelling van illegaal verblijf pontificaal op te nemen in het regeerakkoord maakte het afbraakkabinet Rutte II bij aanvang meteen al duidelijk dat men zich door niemand wenst te laten ringeloren. Het aan alle kanten bekritiseerde wetsvoorstel werd op 14 januari ingediend door staatssecretaris Fred Teeven. Als het aan het lik-op-stuk kabinet ligt, dan moeten mensen zonder papieren tot op het bot worden gecriminaliseerd, opgejaagd en opgesloten. Maar ze zijn hier en zullen hier blijven komen.

In 2002 opperde het kabinet Balkenende I al om illegaal verblijf strafbaar te stellen. Maar dat kabinet met LPF, VVD en CDA stortte na drie maanden door onderlinge ruzies als een kaartenhuis in elkaar. In het kabinet Balkenende II en III was VVD-minister Rita Verdonk verantwoordelijk voor het migratiebeheersingsbeleid. IJzeren Rita wees de strafbaarstelling van illegaal verblijf wegens “praktische bezwaren” af. Het moeten uitzitten van een straf zou maar leiden tot vertraging bij uitzetting, zo meende ze. Dat vond ook PvdA-staatssecretaris Nebahat Albayrak in het kabinet Balkenende IV. Ze noemde de strafbaarstelling daarom “contraproductief”.

Maar het kabinet Rutte I wilde doorpakken op de criminalisering van migranten en vluchtelingen en haalde de strafbaarstelling alsnog uit de kast. Ondanks kritiek van onder meer Europese instellingen, de Raad van State, diverse overheidsadviescommissies, beroepsorganisaties, hoogleraren en maatschappelijke organisaties, is vooral de VVD vastbesloten om in het huidige kabinet af te maken wat Rutte I zich had voorgenomen. In ruil voor een zeer beperkte kinderpardonregeling ging coalitiepartner PvdA akkoord met de door de VVD zo vurig gewenste strafbaarstelling van illegaal verblijf.

INREISVERBOD

Het wetsvoorstel is nog geen A4-tje lang. Als het voorstel wordt aangenomen, is iedereen die niet in Nederland mag zijn, strafbaar, een paar beperkte uitzonderingsgevallen daargelaten. Wie zich er schuldig aan maakt dat hij zich bevindt op het verkeerde deel van de planeet, Nederland, begaat een overtreding en krijgt een boete. Als hij die boete niet kan betalen, dan kan die worden omgezet in gevangenisstraf. Om kritiek op het voorstel te omzeilen hebben Teeven en zijn vriendjes het “vertrek gaat boven straf”-principe gelanceerd. De illegaal moet volgens de staatssecretaris zo snel mogelijk worden gedeporteerd. Het eventueel resterende deel van de straf blijft vier jaar staan, voor het geval dat de migrant of vluchteling weer zou terugkeren naar Nederland. Hulp aan mensen zonder papieren is in het wetsvoorstel niet strafbaar gesteld, maar dat kan toch mogelijk worden. Wie een aantal keer is opgepakt wegens illegaal verblijf, begaat een misdrijf. Medeplichtigheid aan een misdrijf is strafbaar. Zo zou een arts kunnen worden gestraft voor medische zorg aan een patiënt zonder verblijfsrecht.

► ► ► *Vervolg op pagina 9*

=Beter weter>

Handen uit de mouwen

Dialogoog tussen een werkwillige en een werkschuwe.

Bertus: “Hallo Tim, hoe is het ermee?”

Tim: “Ja ja, druk druk, veel politieke acties, net nog een pandje in de Concertgebouw-buurt gekraakt.”

Bertus: “Ja Tim, maar hoe zit het met je sollicitaties? Je bent een gezonde Hollandse kerel, je kan morgen aan de slag. Kijk, ik heb hier de Telegraaf. Hier heb ik een personeelsadvertentie: vlotte orderpicker gevraagd, positieve instelling. Neem die krant maar mee.”

Tim: “Hou jij je bruine krant maar bij je. Ik kan er me reet niet eens mee afvegen... wordt mijn naad zwart.”

Bertus: “Effe dimme, Tim. Die krant wordt door veel vakbondscollega's gelezen. Zeg nou eens eerlijk: hoeveel keer per week solliciteer jij, Tim?”

Tim: “Luister Bertus, ik ben politiek activist, wij voeren actie om het kapitalisme omver te werpen. Die wethouder van Sociale Zaken sluiten we op het stadhuis in het schijthuis op, symbolisch natuurlijk.”

Bertus: “Mijn wethouder, die ken ik persoonlijk. Ik kan zo bij hem binnenlopen. Ik ben veertig jaar vakbondslid, en al heel mijn leven lid van de PvdA. Wij hebben jullie welvaart opgebouwd. Wij betalen jullie uitkeringen.”

Tim: “Hoor es, Bertus, die fijne wethouder van jou heeft vorige week nog mijn hele huis laten doorzoeken.”

Bertus: “Er wordt behoorlijk door jou en je maten gefraudeerd. Meer politie en controle hebben jullie nodig. Ik wil mijn geld niet meer aan klaplopers en profiteurs geven.”

Tim: “Kijk nou naar die club van je. Die knoeien en frauderen er op los. Pas nog dat lid van Provinciale Staten: acht miljoen op de IJslandse bank gezet en nu bijna weggesmolten. Kijk Bertus, wij controleren die democratie van jou. Dat zootje krapul van jou is een pervers systeem.”

Bertus: “Ho, ho, ho, Tim. Dat is een belediging. Ik kan je aangeven bij de politie. Wij sluiten af en toe een compromietje, en daar profiteren jullie ook van.”

Tim: “Uitvreters! Flapdrollen! Dat zijn jullie!”

Bertus: “Tim, jij hebt een uitkering hè? Zou jij niet eens vrijwilligerswerk gaan doen? Rolstoelen duwen in een ouderencentrum? Dan lever je tenminste nog een tegenprestatie voor het genieten van die uitkering.”

Tim: “Potverdorie Bertus. Die flapdrol van een wethouder stuurt handhavers op mijn dak. Die zitten in mijn wasmand te graaien, en zijn zich aan het opgeilen met mijn onderbroeken.”

Bertus: “Relschoppers en rotzooitrappers zijn jullie, ik stuur er mijn jongens op af. Ik neem effe een baantje als hoofdcommissaris erbij.”

Tim: “Die lui van de ME, daar zitten extreem-rechtse types tussen.”

Bertus: “Dat is extreem-linkse propaganda. Mijn jongens zijn een beetje radicaal, maar verder wel nette kerels.”

Tim: “Luister Bertus, we zitten met een werkloosheidspercentage van ruim acht procent. Daarom kunnen we gewoon ons politieke werk doen. En dan kunnen die Poolse jongens hier tenminste ook een graantje meepikken.”

Bertus: “Nee, nee, nee, Tim. Die lui pikken onze banen in, en onze huizen, zei Dikke Willem pas nog in de kroeg. Ik zei het zelf niet hè, maar er zit wel wat in. Misschien zal ik de kliklijn eens bellen voor dit soort dingen, en over die fraude van jou en je maten.”

Tim: “Moet je doen, Bertus. En dan zien we wel wie er aan het langste eind trekt.”

Henk Kroon

Zie voor meer cartoons: www.arvy.org.

=Wat schrijft rechts?=>

In de publicaties van Hitler-wannabees, rechts-populistisch gespuis en christen-zeloten komt hun ware aard naar boven. Haat tegen Joden, niet-westerse migranten en afvalligen voert de boventoon. Daarbij geven de publicaties een aardig kijkje in het verknipte leven van deze snuiters: krankjorume ideeën zijn aan de orde van de dag.

Op de website van het **Oud Strijders Legioen** (OSL) blikt de chef van de oud-strijders Prosper Ego nog even terug op het jaar 2012. Opvallend daarbij is dat hij laaiend boos is op de VVD, naast de PVV toch de partij waarover het OSL normaliter bijzonder lyrisch is. Zo is volgens Ego bij de laatste verkiezingen “zelden een volk zo voorgelogen door politici, die in hun likkebaardende machtswellust naar het pluche en zinderende carrières niet schroomden om zelfs een royaal geldbedrag in het vooruitzicht te stellen, mits op hen (hem) werd gestemd”. Hierbij doelt Ego natuurlijk uitdrukkelijk op VVD-premier Mark Rutte die kiezers probeerde om te kopen door hen een belastingverlaging van duizend euro in het vooruitzicht te stellen. Volgens de OSL-chef komen dit soort omkopen vooral nog voor in “de wat minder ontwikkelde binnenlanden van bijvoorbeeld het voormalig Nederlands-Indië”. Nederland schaaft zich met dit soort praktijken volgens hem in het rijtje “bananenrepublieken”, alhoewel we natuurlijk beter kunnen spreken van “bananenmonarchieën”, gezien alle hysterische heisa rond de opvolging van Beatrix.

In **Revolte**, het tijdschrift van **Voorpost Vlaanderen en Nederland**, wordt vol lof gesproken over “de vooroorlogse ideologen van de rechterzijde die gewoonlijk een enorme afkeer hadden van de American way of life”. Na de door de nazi's verloren oorlog werd volgens Voorpost echter “alles wat enigszins rechts rook brutaal de kop ingedrukt onder het mom van denazificatie”. De rechtse beweging schoof daarna tot teleurstelling van Voorpost op in liberale richting en knoopte veelal nauwe banden aan met Israël en de VS. Die staten zouden volgens Voorpost het egalitaire denken propageren en korte metten willen maken met volksnationalistische bewegingen. Voorpost daarentegen pleit voor een sterk Europees en blank machtsblok, inclusief Rusland en andere Slavische landen die “minder dan ons ten prooi zijn gevallen aan de moderniteit”. Dat “Eurosiberische Grossraum” zou wel bestand zijn tegen “de gieren” van Israël en de VS. Voorpost probeert zich verder altijd netter voor te doen dan het is. Maar, oeps, dat gaat niet altijd goed. Zo prijkt op de voorpagina van Revolte de foto van een Voorpost-kaalkop die de achterkant van zijn T-shirt toont met daarop de leus “Rechts zonder complexen, ook ná de verkiezingen”. Dat klinkt op zichzelf nog niet zo schokkend, maar een speurtocht op internet leert dat de originele foto van die meneer net iets meer laat zien, iets dat Voorpost keurig weggesneden heeft. Op de originele foto blijkt de meneer in het T-shirt namelijk een tatoeage op zijn pols te hebben met daarop de cijfers “88” met een lauwerkrans eromheen. De dubbele acht verwijst naar tweemaal de achtste letter van het alfabet, zijnde HH, wat staat voor Heil Hitler. Zo beschouwd hadden ze beter op het T-shirt de leus “Rechts vol complexen, ook ná de oorlog” kunnen zetten.

Pro Patria, blad van de minuscule **Nationalistische Volks Beweging** (NVB), is compleet geobsedeerd door moslims. Op werkelijk elke pagina staan tirades tegen moslims, de islam, islamieten, islamisten, Allah-isten, Mohammedanen, muzelmannen, hier-niet-thuishorenden en weet ik veel wat voor andere termen ze gebruiken. Zo klagen ze over de beweging Sharia for Belgium. Dat “tuig” had het aangedurfd om “aan de voet

van het Nationaal monument op de Dam” in Amsterdam te demonstreren. De NVB ziet daarin het bewijs dat moslims de macht in Nederland gaan overnemen. Echter, elk weldenkend mens ziet en begrijpt dat we met Sharia for Belgium, net als met de NVB, te maken hebben met een minuscuul en irrelevant groepje volslagen krankzinnigen waar echt niet spastisch over gedaan hoeft te worden. Om die krankzinnigheid te staven, die van de NVB welteverstaan, stemt Pro Patria in met de denkbeelden van een of andere Amerikaanse hoge militair die zou pleiten voor “het definitief stoppen van de islam” door “het bombarderen en compleet vernietigen van Mekka en Medina”, desnoods “met kernwapens”. “BAM!”, zou Tofik Dibi van ToenLinks nu zeggen.

In **Wij Europa** van de **Nederlandse Volks-Unie** (NVU) is wannabee-SS-er en leider zonder volgelingen Constant Kusters verrückt over twee van zijn laatste manifestaties die hij organiseerde. Alhoewel die manifestaties een complet fiasco waren bij een gebrek aan deelnemers, probeert Kusters daarvan de aandacht af te leiden door de trom te roffelen over de afwezigheid van anti-fascistische tegendemonstranten. De anti-fascisten van de organisatie LaatZeNietLopen hadden er echter voor gekozen om een keer niet tegen de NVU te demonstreren, gezien alle ruzies binnen de partij en de dientengevolge lage opkomst op partijdemonstraties. Kusters daarentegen is er in zijn wondere wereld van overtuigd dat LaatZeNietLopen “het niet meer aan durft om onze manifestaties te verstoren”, omdat ze “de afgelopen jaren teveel boetes hebben gekregen”. Kusters stelt zelfs dat hij “gewonnen” heeft van de anti-fascisten. Hij beseft echter niet, of wel, dat weet je nooit met dit soort figuren, dat hij klinkt als de voormalige Iraakse minister van Propaganda Al Sahhaf. Die verklaarde tijdens de invasie van Irak live op tv, terwijl de vijandelijke raketten hem om de oren vlogen, dat de Amerikaanse troepen “het onvermijdelijke onderspit” zouden delven. Waarna hij al rennend zijn vege lijf in veiligheid moest brengen. Maar goed, in Wij Europa staat verder een beschouwing van Kusters over het nieuws dat een voormalige Duitse nazi-kameraad van hem een infiltrant zou zijn geweest. Hij kan zich dat totaal niet voorstellen. Toch meldt hij dat die “kameraad” hem jaren geleden wel degelijk vertelde contacten met de Duitse inlichtingendienst te hebben. Maar de “kameraad” had er bij gezegd dat die contacten “wonderen deden”: “Je werd dan wel officieel inlichtingenman, vertelde de dienst gewoon wat onzin en klaar was Kees”, aldus Kusters. Maar helemaal zeker van zijn zaak lijkt hij toch ook weer niet.

In **Laagland**, berichtenblad van **Voorpost Nederland**, wordt instemmend geschreven over een actie van de Franse beweging Génération Identitaire. Die bezette kort geleden een moskee-in-aanbouw in de stad Poitiers, omdat men niet “langer wil betalen voor de immigranten en niet langer toe wil zien hoe de Europese geschiedenis bezoedeld wordt”. Deze redenering is ietwat wonderbaarlijk daar de moskee geheel bekostigd is met geld uit Saoedi-Arabië, en er dus geen Fransman aan meebetaalt. Maar wat zeur ik nou. De Franse kaalkoppen werden in ieder geval allemaal gearresteerd en in het cachot gegooid. Over de bajes gesproken, Voorpost Nederland heeft

tegenwoordig ook “een boetefonds”. Daarin kunnen sympathiserende extreem-rechtsen geld storten en dat kan dan weer gebruikt worden voor de boetes die Voorpost-leden krijgen bij de acties die ze voeren. Zo moet men nog duizend euro betalen voor een actie tegen de onthulling van een standbeeld van Nelson Mandela. Dat heeft dat standbeeld toch maar mooi geregeld.

In **Elsevier** wordt weer ouderwets en ongenueanceerd ingehakt op schone energie. Men verafschuwt de voornemens van nota bene VVD-minister Kamp om er de komende jaren 1.500 windturbines bij te bouwen. Volgens de rechts-populisten is windenergie te duur en zou het niet duurzaam zijn, omdat er ook wel eens wat vogeltjes zich tegen windmolens te pletter vliegen. Niet dat Elsevier iets om vogels geeft, maar zo’n gelegenheidsargument doet het altijd lekker. Verder zou schone energie eigenlijk helemaal niet nodig zijn, omdat Elsevier van mening is dat het klimaat helemaal niet opwarmt en omdat we nog genoeg fossiele brandstoffen hebben “voor ruim duizend jaar”, alhoewel de meeste deskundigen daar toch echt heel anders over denken. De VVD-minister zou aan de leiband lopen van Samsom en daarmee ook aan de leiband van Greenpeace, waar de PvdA-leider vroeger voor werkte. Volgens het weekblad is “deze groene gekte de grote ideologische vergissing van deze tijd, zoals het gedweep met communisme de dwaling was van de generatie van de jaren zestig en zeventig”. Aan grote woorden hebben ze bij Elsevier in ieder geval geen gebrek.

De christenzeloten van **Schreeuw om Leven** raken met de dag steeds meer het spoor bijster. Nu zijn ze blijkens hun nieuwsbrief weer van mening dat er een direct verband is tussen abortus en zelfmoord onder jongeren in dit godvergeten land. Doordat er zoveel “ongeboren baby’s vermoord worden” zouden die jongeren zich namelijk af gaan vragen “wat de zin van het leven is”. En dan werpen ze zich massaal voor de trein, aldus de christenfundamentalisten. De anti-abortusactivisten pleiten verder tegen “vrije seks”. Dat is immers vies, jakkes, bah en zou leiden tot “huiselijk geweld, gebroken huwelijken en familiedrama’s”. Volgens vanzelfsprekend geheel “onafhankelijk onderzoek” zou blijken “dat jongeren na meerdere wisselende seksuele contacten zich niet meer kunnen binden aan een partner”. Elke keer als er een relatie ontstaat tussen een jongen en een meisje zou er namelijk “een chemische verbinding” in het hoofd gemaakt worden. En volgens de zeloten wordt “die verbinding steeds zwakker” bij elke nieuwe latere relatie. Schreeuw om Leven is dan ook groot voorstander van een seksloos leven voor het huwelijk. Maar het fulmineren tegen vrije seks blijkt bij christenfundi’s vaak schijnheilig: het aantal op buitenechtelijke of homo-seks betrapte getrouwde tv-dominees is bijvoorbeeld nauwelijks nog bij te houden. Om van het seksueel misbruik van kinderen die verbleven onder de hoede en rokken van hun christelijke broeders van katholieke huize nog maar te zwijgen. Amen en opgeduvel!

Gerrit de Wit

STIP-KA VAN HAASTEN

Nieuw deportatiebeleid stuit op verzet van Somalische vluchtelingen

De veiligheidssituatie in Somalië moet worden omschreven als “onverminderd slecht”, maar toch is het land voldoende veilig om er afgewezen vluchtelingen heen te sturen. Met die onnavolgbare redenering dreigt staatssecretaris Fred Teeven Somaliërs zonder verblijfsrecht in illegalengevangenissen op te sluiten om ze vervolgens te deporteren naar een land waar al meer dan twintig jaar een gruwelijke burgeroorlog woedt. “De Nederlandse ambtenaren die beweren dat Somalië veilig is, zijn helemaal niet in het land zelf geweest om dat te onderzoeken”, aldus Abdisalam Yasin,¹ woordvoerder van de zelforganisatie Vluchtelingen Op Straat (VOS).²

Op 30 november verscheen over Somalië een nieuw ambsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken. In een brief aan de Tweede Kamer liet Teeven daarop weten dat hij de Somalische hoofdstad Mogadishu niet langer aanmerkt als een gebied waar sprake is van “een uitzonderlijke situatie van willekeurig geweld”. Hij wil daarom nog minder Somalische vluchtelingen verblijfsrecht geven dan tot nu toe het geval is. En hij is van plan om afgewezen Somaliërs nog meer op te jagen, op te sluiten en uit te zetten. Hoewel de overheid al jarenlang keer op keer op de vingers wordt getikt door nationale en internationale rechters,³ blijft VVD-er Teeven in navolging van CDA-minister Gerd Leers⁴ en PvdA-staatssecretaris Nebahat Albayrak⁵ halsstarrig volhouden dat Somalië veilig genoeg zou zijn.

REISADVIES

Maar voor Nederlanders die Somalië zouden willen bezoeken, blijkt dat heel anders te liggen. In een op 31 januari opgesteld reisadvies van de overheid over Somalië staat namelijk: “Vanwege de voortdurende gewapende strijd, terrorismedreiging, criminele dreiging en rechteloosheid worden alle reizen ontraden naar Somalië inclusief Somaliland. Alle aanwezige Nederlanders wordt geadviseerd Somalië inclusief Somaliland direct te verlaten.” Terwijl Somalië voor Nederlanders volgens het reisadvies te onveilig is, wil de staatssecretaris afgewezen Somalische vluchtelingen doodleuk terugsturen. Maar opvallend genoeg acht hij de veiligheidssituatie wel weer zo slecht dat Somaliërs die eerder een tijdelijke verblijfsvergunning hebben gekregen, hier wel mogen blijven. Of Somalië veilig genoeg is, hangt kennelijk af van de vraag of Somalische vluchtelingen verblijfsrecht hebben. Het is duidelijk dat Teeven sjoemelt en zich in bochten moet wringen.

“Heel Nederland is onveilig, Amsterdam ook, maar daar lijkt het af en toe wat minder onveilig te zijn. Zo praten de staatssecretaris en zijn ambtenaren, als het over Somalië gaat”, legt Yasin uit. Alleen al in het “veiliger” geworden Mogadishu vallen er maandelijks zo’n 450 doden en gewonden als gevolg van het al jaren aanhoudende geweld. Vrouwen die proberen te overleven in vluchtelingenkampen

krijgen ook nog eens te maken met verkrachting. In de gebieden waar de moslimfundamentalistische beweging Al-Shabaab zich uit heeft teruggetrokken neemt het aantal zelfmoordaanslagen en geïmproviseerde explosieven juist toe. Maar volgens het amtsbericht zouden zich in de Somalische hoofdstad “verbeteringen” hebben voorgedaan. “Zo kunnen inwoners van Mogadishu zich weer ongehinderd door de milities door de stad bewegen, zijn markten weer vrij toegankelijk en bloeit het zakenleven weer op”, laat Teeven opgewekt weten. Maar het begin van het hoofdstuk “Mensenrechten” van het amtsbericht schetst een heel wat minder vrolijk beeld. “Het is moeilijk gedetailleerde informatie en cijfers over de situatie van de mensenrechten te krijgen. Dat komt met name door de slechte veiligheidssituatie in Centraal- en Zuid-Somalie.” Met andere woorden: het is daar zo onveilig dat het zelfs te gevaarlijk is om er onderzoek naar te doen.

STRIJD

Dakloze Somalische vluchtelingen, verenigd in de zelforganisatie VOS, begonnen eind 2011 met hun tentenkampstrijd.⁶ In mei 2012 namen bijna vierhonderd vluchtelingen deel aan het actiekamp voor het aanmeldcentrum in Ter Apel.⁷ In de zomer van 2012 voerden de VOS-vluchtelingen actie in andere steden.⁸ “Inmiddels zitten er zo’n zeshonderd Somaliërs in ‘een vrijheidsbeperkende locatie’. Dat zijn een soort gevangenisachtige azz’s”, zegt Yasin. “We houden zoveel mogelijk contact met elkaar. Met onze zelforganisatie proberen we een goede structuur onder de vluchtelingen op te bouwen. De overheid wil ons uitzetten, maar wij kunnen en willen niet terug. Als we niet meewerken met de Dienst Terugkeer en Vertrek, dan lopen we het risico om in een uitzetgevangenis opgesloten te worden.” Onlangs bezocht Yasin de Amsterdamse Vluchtkerk. Daar wonen zo’n 120 afgewezen vluchtelingen, waarvan de helft Somaliërs. Als Teeven de deportaties naar Somalië gaat hervatten, dan kan hij op flinke tegenstand van de vluchtelingen rekenen. Met protestacties op straat en met de komst van tentenkampen en gekraakte kerken is een strijd ontbrand die de overheid voortdurend onder druk zal houden.

Harry Westerink

Noten

- ¹ “Vluchtelingen Op Straat: ‘We moeten sterk zijn en geloven dat we kunnen winnen’”, Harry Westerink en Mariët van Bommel, 9 januari 2012, www.doorbraak.eu.
- ² <http://vluchtelingenopstraat.blogspot.nl>.
- ³ “Hoogste bestuursrechter verbiedt deportatie naar Somalië”, Harry Westerink, 18 juli 2012, www.doorbraak.eu.
- ⁴ “Bruin 1 blijft fanatiek bezig met uitzetten van Somaliërs richting oorlog, armoede en hongerdood”, Harry Westerink, 16 september 2011, www.doorbraak.eu.
- ⁵ “Albayrak verklaarde belangrijkste oorlogsgebieden doodleuk veilig”, Harry Westerink, 1 april 2010, www.doorbraak.eu.
- ⁶ “Actievoerende vluchtelingen in Ter Apel vragen om solidariteit”, Frodo Tromp, 29 november 2011, www.doorbraak.eu.
- ⁷ “Ter Apel: moedige vluchtelingen, inspirerende solidariteit en keiharde staatsrepressie”, Harry Westerink en Mariët van Bommel, 26 juni 2012, www.doorbraak.eu.
- ⁸ “De actiezomer van Vluchtelingen Op Straat: Den Bosch, Arnhem, Heerlen”, Mariët van Bommel, 30 juli 2012, www.doorbraak.eu.

Klassen vind je niet alleen bij de NS

In het kader van de Doorbraak-campagne “Waar zit het?” worden er in de trein folders verspreid tegen het bestaan van een “eerste” en “tweede klasse”. Hierbij de integrale tekst.

Daar zit je dan, in de “tweede klasse”. Misschien is het momenteel rustig, maar misschien is het spitsuur inmiddels aangebroken en zit je met de andere reizigers als sardientjes in een blikje. Misschien heb je zelfs wel helemaal geen zitplaats kunnen vinden...

Bij het instappen van de trein ben je ook langs de “eerste klasse”-coupés gelopen. De stoelen zijn er groter en comfortabeler. Ook is het er lekker stil: meestal zit er namelijk bijna niemand. De enkeling die gebruik maakt van die “eerste klasse”, betaalt natuurlijk wel een stuk meer dan jij en je mede-“tweedeklassers”. Maar dan zit zij of hij daar misschien wel helemaal alleen, of met een enkele andere ‘eersteklasser’. De opbrengst voor die eerste klasse is daarom een stuk lager. In wezen betaal jij als ‘tweedeklasser’ dus mee aan de extra luxe, ruime en stille coupé van een handjevol “eerste klasse”-reizigers, die zich een duurder kaartje kunnen veroorloven.

Dat verschil tussen ‘eerste’- en ‘tweedeklassers’ zien we eigenlijk ook terug in wijze waarop onze samenleving in het algemeen is georganiseerd. Veel mensen betalen meer en meer voor hun zorgverzekering, sociale zekerheid, onderwijs, kunst en cultuur of de dagelijkse boodschappen. Velen van hen moeten inmiddels zo veel betalen dat ze het allemaal niet meer op kunnen hoesten. Dit zijn de ‘tweedeklassers’.

Daarnaast hebben we de ‘eersteklassers’. Ze hebben meer geld en kunnen daarom ook meer neertellen. Maar een groot deel van de kosten die hun leefstijl met zich meebrengt, wordt afgeschoven op de ‘tweedeklassers’. Net zoals jij bijlegt voor hun ruime zitplaats in een stille, lege coupé, zo betaal je ook buiten de trein mee aan hun villa-subsidie, hun belastingvoordeeltjes en hun overdadige leefstijl.

Terug naar de trein. Ooit was de NS een publieke dienst. In wezen was het ons gezamenlijke bezit - een voorziening van en voor de ‘tweedeklassers’. Net als veel andere publieke diensten (zoals de post, de energiemaatschappij of het ziekenfonds) hebben de ‘eersteklassers’ deze diensten van ons afgepakt. Als gevolg daarvan betalen de ‘tweedeklassers’ een steeds hogere rekening. En het handjevol ‘eersteklassers’? Die verdienen er vooral steeds meer geld aan. Bij NS-directeur Bert Meerstadt, bijvoorbeeld, stond er vorig jaar maar liefst 481.912 euro op het loonstrookje, en daar komen de bonussen nog eens bij. We weten allemaal wie dat half miljoen op heeft mogen hoesten: wij, de ‘tweedeklassers’.

Dit verschil tussen ‘eersteklassers’ en ‘tweedeklassers’ vinden we dus eigenlijk overal. Terwijl de ‘tweedeklassers’ - door ‘eersteklassers’ - wordt verteld dat de economie in crisis verkeert en er daarom bezuinigd moet worden, worden die ‘eersteklassers’ alleen maar rijker. En hoewel er maar weinig geld te vinden is, krijgt alleen de ‘tweede klasse’ de rekening gepresenteerd. Terwijl het geld vooral in de ‘eerste klasse’ te vinden is: dáár zit het!

Wij - de ‘tweedeklassers’ - moeten daarom in actie komen! Hoe? Laten we beginnen met onszelf, onze vrienden, collega’s en familie bewust te maken van het verschil tussen de ‘eerste-’ en de ‘tweede klasse’ - ook buiten de trein. Heb jij een idee waar het geld nog meer zit? Waar we de rijke ‘eersteklassers’ kunnen vinden?

Lees meer op www.waarzithet.nl

Voorkant van de flyer.

>Zonder Papieren# Met rechte rug

Ik zit in de spreekkamer van de Leidse steungroep De Fabel van de illegaal. Tegenover me wachten twee jonge Afghaanse mannen gespannen op wat ik ga zeggen zodra ik klaar ben met het doornemen van de papieren uit hun dossiers. Ze zijn neven van elkaar. Omdat ze zouden hebben gewerkt voor de Amerikanen, werden ze bedreigd door de Taliban en moesten ze hals over kop vluchten. De IND heeft hen afgewezen. De rechter twijfelt aan hun identiteit en acht hun vluchtverhaal ongeloofwaardig. Hetzelfde liedje weer met dat bureaucratische vermorzelapparaat, denk ik, en ik probeer om mijn opkomende moedeloosheid te onderdrukken. Als ik, een Nederlandse staatsburger, me al zo voel, wat moet er dan niet door deze mannen heengaan, die dakloos en illegaal zijn gemaakt?

Zoals zo vaak, geloven de autoriteiten niet dat de mannen zijn die ze zeggen te zijn, wat ze zelfs kunnen bewijzen met hun taskera, het officiële Afghaanse identiteitsbewijs. Volgens de rechter zijn die taskera’s echt, “maar dat wil nog niet zeggen dat ze inhoudelijk juist zijn”. Huh? In die papieren staat namelijk dat ze nog minderjarig zijn, maar volgens de IND zouden de mannen meerderjarig zijn. Dat zou gebleken zijn uit onderzoek van hun sleutelbeenderen, die al volledig zouden zijn “uitgerijpt”, wat uitsluitend zou voorkomen bij meerderjarigen. Al jarenlang laat de dienst zulk onderzoek uitvoeren om te achterhalen of vluchtelingen de waarheid spreken over hun leeftijd. De overheid verdenkt hen er steevast van dat ze liegen dat ze minderjarig zijn, om zo in aanmerking te komen voor de opvang die jonge vluchtelingen nog krijgen. De bureaucraten geloven eerder hun eigen botonderzoeken - ook al worden die in wetenschappelijke kringen uiterst dubieus geacht - dan officiële documenten uit een ander land, waarvan ze ook nog eens erkennen dat die echt zijn. Om gek van te worden. Zo worden vluchtelingen tot leugenaars gemaakt.

Ieder voor zich hadden de neven de dienstdoende IND-ambtenaren tijdens lange verhoren verteld waarom ze waren gevlucht, wat ze zelfs lieten vergezellen van foto’s en filmpjes. Hoeveel meer bewijs wil de IND nog hebben? Maar nee hoor, de bureaucraten hebben de oude verdeel en heers-truc van stal gehaald en een enkel detail in het verhaal van de ene neef ingezet om het verhaal van de andere neef te ontcrachten. En omgekeerd. Zo worden ze tegen elkaar uitgespeeld. De ene neef heeft een vrachtwagen van hun familie anders beschreven dan de andere neef. Daar zijn de IND en de rechter over gevallen. Als ik de vluchtelingen vraag hoe het zit, volgt een ontstellend simpel antwoord. Er was sprake van twee vrachtwagens. De ene neef had het over de ene vrachtwagen, de andere neef over de andere. Logisch dat de beschrijvingen verschilden.

Nog een ander detail dat de IND-ambtenaren hebben aangegrepen om de vluchtelingen te brandmerken tot liegers en bedriegers: de neven werden ontvoerd door de Taliban en zaten wekenlang gevangen in een kleine ruimte. “De kamer had geen ramen”, zei de ene neef. “De kamer had een raam”, liet de andere neef weten. Haha, dachten de bureaucraten, nu pakken we jullie, stelletje fraudeurs. Wat blijkt? De neven leggen me uit dat er wel een raam in de kamer zat, maar daar zat een houten plaat overheen. Wat voor de IND meteen aanleiding was om een streep door hun bestaan te zetten.

Maar ik zie een lichtpunt. De neven zoeken onderdak. Ik vraag of ze al hebben gehoord van de strijd van vluchtelingen in tentenkampen, en nu in gekraakte kerken, zoals het Vluchthuis in Den Haag. Een vluchteling daar had me duidelijk gemaakt dat andere afgewezen vluchtelingen welkom waren. “Misschien kunnen jullie daar een plek krijgen.” En misschien willen ze ook meedoen met de protesten tegen de politiek van migratiebeheersing, denk ik. “In je eentje is het heel moeilijk om te overleven. Samen sta je sterker in de strijd.” Ze knikken. Ja, dat lijkt hen wel wat, zo’n Vluchthuis. Nu ze hier zijn, moeten ze ook hier blijven. Tegen de stroom in, met rechte rug. Laat komen wat komt.

Harry Westerink

Noot
1. “Biologische technologie tegen migratie”, Jeroen Breekveldt, Fabel-krant 92, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.

Wetenschappers tegen integratie en racisme

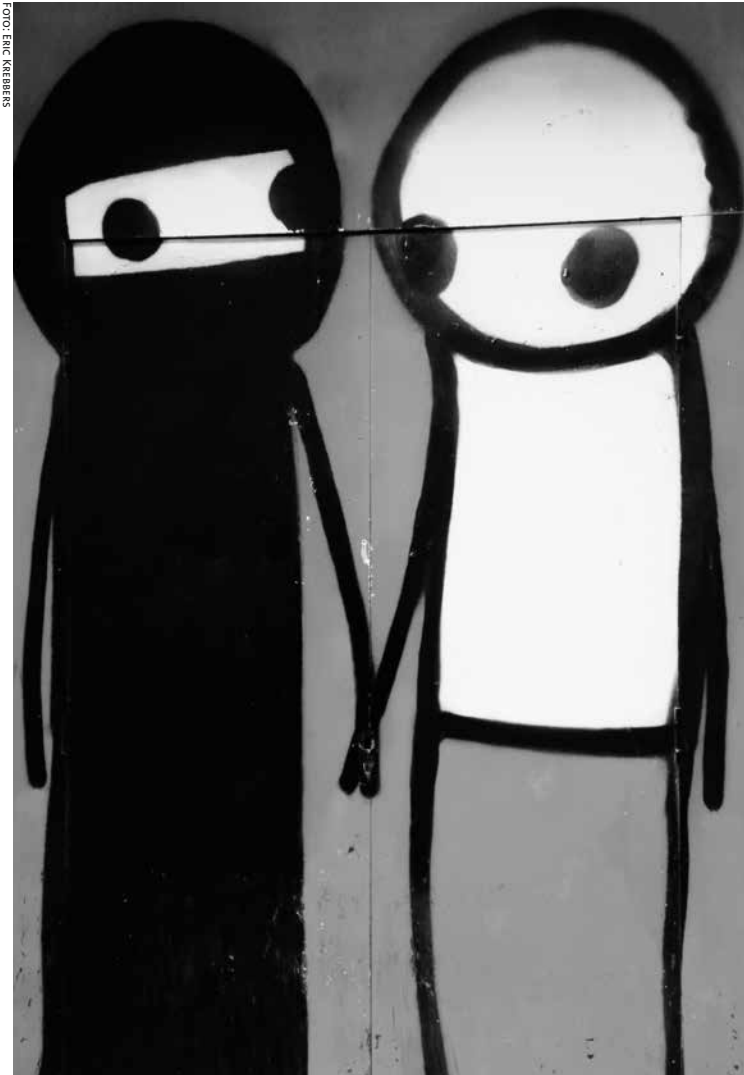

Foto: Eric Krebbers

Londense street art van Stik.

Een wetenschapper die oproept tot een offensief beleid tegen discriminatie en uitsluiting. Een andere die pleit voor afschaffing van het begrip “ras”. En een derde die onderzoekers naar “het integratievraagstuk” verwijt ongeloofwaardig te zijn. Allemaal te vinden op de wetenschappelijk discussiesite socialevraagstukken.nl.

Het lijkt alsof “Nederland” over het hoogtepunt - lees: dieptepunt - heen is van het nationalistische maatschappelijke ‘debat’ over de “multiculturele samenleving”, integratie en de islam. Het is nu de crisis, Europa en “het betaalbaar houden van de welvaartsstaat” dat de klok slaat. Maar Hans Siebers' van de Universiteit van Tilburg pleit ervoor om het thema multiculturaliteit niet van de politieke agenda te laten verdwijnen. “Een offensief beleid tegen uitsluiting en discriminatie op de werkvloer is namelijk hard nodig.”²

Siebers doet zijn oproep op socialevraagstukken.nl. Die site heeft een grote hoeveelheid maatschappelijke thema's in uiteenlopende dossiers opgedeeld, zoals bijvoorbeeld “De etnische bril”, “De kloof”, “Multiculturele samenleving”, “Burgerkracht” en “Prostitutie”. Iedereen mag een bijdrage leveren in de vorm van een artikel, mits dat degelijk is onderbouwd met onderzoek en analyse. De bijdragen zijn afkomstig van een bonte verzameling bekende en minder bekende “progressieve” wetenschappers als Ybo Buruma, Halleh Goreshi, Ruben Gowricharn, maar ook van meer bedenkelijke types als Ewald Engelen,³ Godfried Engbersen⁴ en Paul Schnabel.⁵ Dat levert een divers beeld op waar ook de geïnteresseerde radicaal-linkse lezer wat aan kan hebben.

WILDERS

Siebers schreef zijn oproep tot een offensief beleid tegen discriminatie en uitsluiting in reactie op enkele bijdragen op de website. Daarin werd onder meer gesteld dat het kwalijke ‘debat’ over integratie en gedwongen inburgering zinloos was, juist omdat het gebaseerd was op het multiculturele idee van etnische categorieën en groepsvorming. De samenleving zou simpelweg te divers zijn, ook in etnische zin. Met andere woorden: er bestaat geen homogene “Nederlandse cultuur” waaraan “allochtonen” zich kunnen aanpassen. Siebers onderschreef die constatering wel, maar waarschuwde het kind niet met het badwater weg te gooien.

Hij publiceerde in 2010 een onderzoek⁶ naar de uitwerking die ‘opinies’ als die van Pim Fortuyn, Rita Verdonk en Ayaan Hirsi Ali hadden op de etnische verhoudingen op de werkvloer. De rechts-populistische uitspraken bleken daar vaak voer voor flinke conflicten en spanningen, met een negatieve uitwerking op de loopbaanontwikkeling van medewerkers met een migrantenachtergrond. In een vervolgonderzoek⁷ keek hij naar de uitwerking die uitspraken van vooral Geert Wilders hadden op de werkvloer, op de omgang tussen werknemers met een islamitische achtergrond en hun collega's uit de “autochtone” meerderheid. Hoewel de geïnterviewden aangaven redelijk met mensen uit verschillende etnische achtergronden overweg te kunnen, gaat het mis als de thema's van Wilders aan bod komen, zoals terrorisme, vrouwenonderdrukking, jeugdcriminaliteit en religieuze kleding. Dan worden er misplaatste ‘grappen’ gemaakt en leggen de “autochtone” werknemers hun islamitische collega's het vuur aan de schenen. Die moeten zich dan “verantwoorden” als vertegenwoordigers van die etnische groep.

Het gedachtegoed van Wilders en co drijft zo een wig tussen de collega's. Er ontstaat een wij-zij verdeling op de werkvloer die er voorheen niet zo was. De stigmatisering treft de islamitische en Marokkaanse Nederlanders hard. Na aanvankelijk in discussie te gaan geven de meesten het na een tijdje op, omdat het naar hun gevoel geen zin heeft. Ze gaan discussie uit de weg en sluiten zich af. Niet alleen van hun collega's, maar ook van de samenleving. Een geïnterviewde zei dat ze haar kabelabonnement had opgezegd en de televisie in de schuur had gezet. Anderen gaven aan dat hun recht op een plaats in de samenleving ter discussie staat: “Wat je ook doet, je mag er niet zijn”. Het gevolg is dat men zich onveilig voelt, ook fysiek, in de publieke ruimte. Sommigen nemen ontslag vanwege de tweedeling en discriminatie, anderen durven niet te hopen op een betere baan. De onderzoeken van Siebers bewijzen dat Wilders wel degelijk aanzet tot haat en discriminatie, ondanks zijn vrijspraak in de rechtbank.

ETNISCH REGISTREREN

Een andere interessante discussie op de website gaat over etnische registratie. Dat naar aanleiding van het advies in het voorjaar van 2012 van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) aan het kabinet om niet langer etnisch te registreren en te categoriseren. Tegenstander van etnisch registreren Rogier van Reekum neemt op de website geen blad voor de mond, zeker niet waar het gaat om wat etnische registratie pretendeert: namelijk een werkelijkheid te kunnen meten om zo bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke problemen.⁸ Van Reekum: “Het idee dat gestandaardiseerde registratie van herkomst (geboorteland) kennis kan opleveren over etnische groepen berust op een tragisch misverstand en staat volledig buiten de sociaal-wetenschappelijke state of the art. Etnische groepen kunnen niet worden onderzocht aan de hand van demografische methoden, waarin de onderzoeker op grond van eigen methodologisch bepaalde kenmerken individuen in categorieën indeelt.” Van Reekum heeft niets tegen onderzoek voor beleid, maar snapt niet dat de voorstanders van etnische registratie dikwijls ontkennen dat hun onderzoek een politiek karakter heeft. Ze verschuilen zich liever achter de “validiteit” en “betrouwbaarheid” van hun onderzoeksgegevens. Maar Van Reekum wast hen flink de oren. “Terwijl het toch zonneklaar is dat niet alleen de onderzochte ‘problemen’, maar ook de vergeleken deelpopulaties volstrekt politiek bepaald zijn. Met ‘autochtoon-allochtoon’ meet je immers niet een theoretisch concept in een te toetsen theorie, maar een beleidscategorie in een politiek-bestuurlijke praktijk. Wie nu nog de mond vol heeft van ‘feiten’, is zelfs naar zijn eigen maatstaven van wetenschappelijkheid ongeloofwaardig. Die bevolkingsgroepen komen uit de black box van de overheid rollen.”

Van Reekum heeft ook grote kritiek op het integratiebeleid omdat “integratie” niet meer dan een geconstrueerd beleidsbegrip is dat het vermeende probleem beschrijft noch oplost. Hij pleit ervoor het betoog van Willem Schinkel⁹ serieuzer te nemen, waarmee die aantoonde dat juist het gebruik van het begrip “integratie” afstand creëert tussen de samenleving en de “te integreren burgers”. Ook De Fabel van de illegaal en later Doorbraak hebben met hun campagne tegen de inburgeringsplicht¹⁰ talloze argumenten aangevoerd waarom dit begrip juist die zogenaamde “integratie” tegenwerkt.

Elders op de website kraakt ook Leo Lucassen met zijn artikel “Hard integratiebeleid vergroot de kloof”¹¹ nog wat harde noten over integratie. “Ooit bedoeld als beleidsinstrument om migranten zo snel mogelijk Nederlander te maken, is allochtoon nu, althans voor de PVV, een soort erfelijke ziekte geworden waarvoor geen medicijn is. Dan kunnen we die term beter afschaffen. En als we toch bezig zijn, ik heb er geen probleem mee dat de regering het specifieke minderhedenbeleid wil beëindigen. Door dat beleid zijn de erkende minderheden sterk geproblematiseerd.”

“RAS”

Een andere interessante bijdrage komt van Francio Guadeloupe.¹² “Anti-racisten en racisten zijn eigenlijk aanhangers van dezelfde geloofsovertuiging: het geloof in ras. We moeten stoppen met het belijden van deze godsdienst en in plaats daarvan een nieuwe vorm van atheïsme beoefenen. Pas dan komt er echt een einde aan racisme.” Hij is daarbij ook kritisch op mensen die altijd willen aangeven wie meer of minder waarschijnlijk wel of geen racisten zijn. “De ‘rozehuidigen’, de zogenaamde ‘oudkomers’ in Nederland, zijn altijd verdacht tot het tegendeel bewezen wordt, terwijl de donkere nieuwkomers op hun beurt altijd slachtoffer zijn, totdat anders bewezen is.”

Guadeloupe haalt daarbij M'charek aan die betoogt dat “ras” vooral een sociale praktijk is, iets waaraan we “doen”. Helaas komt Guadeloupe bij de verdere ontwikkeling van die analyse op de proppen met onnodig ingewikkelde terminologie, wat in linkse en feministische wetenschappelijke kringen maar al te vaak gebruikelijk is. Dat brengt haast wanhoop bij de gemiddelde, maar ook de goed opgeleide lezer die probeert de strekking van Guadeloupes betoog te volgen. Zijn pleidooi komt er uiteindelijk simpelweg op neer dat we niet “anders met ras om moeten gaan. We moeten er gewoon helemaal mee ophouden! Wat we moeten doen, is de mechanismen onklaar maken die leiden tot een ‘secondarisatie’, een veroordeling tot tweederangs burgerschap van delen van de Nederlandse bevolking in sociaal en economisch opzicht.” Een welkome oproep.

Socialevraagstukken.nl is een initiatief van onder meer een aantal universiteiten, het Sociaal en Cultureel Planbureau en dagblad Trouw. De beschreven bijdragen vormen een positieve bloemlezing. Er zijn helaas ook heel wat typische sociaal-democratische bijdragen te vinden op de site. Het is, kortom, een bonte mix met af en toe wat meer radicale geluiden over de bestaande verhoudingen in de maatschappij, en over de zogenaamd onafhankelijke en waarde vrije wetenschappers die hun werk te veel in dienst stellen van het politiek-bestuurlijke beleid.

Ellen de Waard

Noten

1. Hans Siebers deed ook samen met Paul Mutsaerts onderzoek naar het brede overheidsbeleid ten aanzien van migranten en vluchtelingen. Lees bijvoorbeeld het scherpe artikel: “Low intensity ethnic cleansing in the Netherlands”, dat niet is verschenen op www.socialevraagstukken.nl maar op www.tilburguniversity.edu. Mutsaerts is overigens ook weer de co-auteur van het boek “De 360 graden werknemer; de nieuwe arbeidscultuur en de eindeloze concurrentie”, dat hij samen met Jan Blommaert schreef.
2. “Nieuw politiek offensief tegen discriminatie is nodig”, Hans Siebers, www.socialevraagstukken.nl.
3. “De ideologie van het tweederangs burgerschap”, Eric Krebbers, Fabel-krant 68, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
4. “Kritiek op wetenschappelijk onderzoek naar illegalen”, Harry Westerink, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu. En ook: “Het kwaad van het ministerie van Justitie”, Harry Westerink, 15 juli 2010, www.doorbraak.eu.
5. “Scheffer voert oorlog tegen zelfverzonnen vijand”, Eric Krebbers, Fabel-krant 40/41, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
6. “The impact of migrant-hostile discourse in the media and politics on racioethnic closure in career development in the Netherlands”, <http://iss.sagepub.com>.
7. “Traces of hate”, Hans Siebers en Marjolein Dennissen, www.tilburguniversity.edu.
8. “Weet, eer u etnisch meet...”, Rogier van Reekum, www.socialevraagstukken.nl.
9. “Tegen de integratie”, Willem Schinkel, www.socialevraagstukken.nl.
10. “Argumenten tegen de inburgeringsplicht”, Eric Krebbers, Fabel-krant 75, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
11. “Hard integratiebeleid vergroot de kloof”, Leo Lucassen, www.socialevraagstukken.nl.
12. “Geloof in ras is onuitroeibaar”, Francio Guadeloupe, www.socialevraagstukken.nl.

Voormalige fractielid opent boekje over PVV

Onlangs publiceerde het voormalige PVV-Kamerlid Jhim van Bommel het boek “Wilders’ ring van discipelen”. Daarin blikt hij terug op zijn tijd bij de PVV en gaat hij tekeer tegen zijn voormalige partijleider en “dictator” Geert Wilders. Hoewel het boek geen wereldschokkende onthullingen bevat, geeft het toch een aardig kijkje achter de schermen van de zeer gesloten extreem-rechtse partij. Van Bommel zelf ontpopt zich in de publicatie als een rancuneuze opportunist.

Hand op je portemonnee als je het voormalige PVV-Kamerlid Jhim van Bommel tegen het lijf loopt.

Bij de verkiezingen van juni 2010 won Jhim van Bommel op de slippen van Wilders een Kamerzetel. Al snel kwam hij onder vuur te liggen, wegens beschuldigingen van faillissementsfraude. Volgens de curatoren van zijn failliete muziekwinkel had Van Bommel vooraf aan het faillissement de inboedel verkocht en het geld doorgesluisd naar andere bedrijven die op zijn naam stonden. Ook zouden schuldeisers nog 30 duizend euro tegoed hebben. In november 2010 zette Wilders hem voor zes weken op non-actief, nadat hij opgebiecht had in 2006 veroordeeld te zijn wegens valsheid in geschrifte. Hij kreeg destijds een boete van 500 euro, omdat hij een aantal keer een vrachtbrief had vervalst. Kortom, Van Bommel paste perfect bij de bende ruziemakers, extreem-rechtsen, leugenaars, dronkenlappen en geweldplegers die Wilders om zich heen had verzameld.¹

Tijdens zijn verblijf in de Tweede Kamer kwam Van Bommel slechts zelden in het nieuws. Hij bleek een backbencher, een politicus die vooral diende om op commando van Wilders bij stemmingen zijn hand op te steken. Toch hoopte Van Bommel na de val van het kabinet Bruin I in april 2012 opnieuw op de kandidatenlijst van de PVV terecht te komen. Zijn hoop bleek ijdel. Daarop stapte hij boos en gefrustreerd uit de fractie. Een half jaar later, in november, bracht hij zijn boek uit. Dat leest als een persoonlijke afrekening van een rancuneuze en verbitterde opportunist. Toch geeft de publicatie wel enig inzicht in de partij. Veel observaties van Van Bommel sluiten aan bij het beeld dat al over de PVV en Wilders bestaat. Bij enkele inzichten kunnen echter vraagtekens gezet worden.

DICTATUUR

Volgens Van Bommel is de PVV een “dictatoriaal” geleide partij waarin Wilders nagenoeg alles zelf beslist. De fractieleden hebben geen enkele input, zeker niet de nieuwe fractieleden die in 2010 in de Kamer kwamen. Volgens Van Bommel is er sprake van twee kampen binnen de partij. Je hebt de “oude negen” die al in 2006 namens de PVV in de Kamer kwamen. Die waren “uitsluitend gewend om vrij inhoudsloos te schreeuwen tegen de gevestigde orde”. De nieuwe lichter die er bij de verkiezingen van 2010 bijkwam “was echter grotendeels uit ander hout gesneden en veel constructiever ingesteld”. Vooral die laatste groep zou te lijden hebben onder “een schrikbewind van censuur”. Bij de PVV-verkiezingscampagne van 2012 mocht nagenoeg niemand van de fractieleden campagne voeren. PVV-Kamerlid Leon de Jong kreeg van Fleur Agema te horen dat hij zich maar ziek moest melden. “Daarmee voorkomen we fouten in de campagne”, aldus Agema. Ronald van Vliet kreeg te horen dat hij “alsjeblieft in Limburg moest blijven”. Johan Driessen moest volgens Van Bommel “sowieso” zijn mond houden. Joram van Klaveren mocht niets over zijn portefeuille immigratie zeggen, want dat deed Wilders wel. En ook Dion Graus - zelfbenoemd dierenvriend - werd opgedragen zich niet in te zetten, “behalve als circus Renz in de stad is”.

De fractieleden moesten stevast op gepaste afstand achter Wilders blijven lopen op de momenten dat de pers in de buurt was. Van Bommel herinnert zich nog goed dat hij, terwijl hij in gesprek was met een voorbijganger, zomaar een kleine voorsprong had opgebouwd op Wilders. De mediawoordvoerder van Wilders liet hem daarop “even fijntjes weten dat dat niet de bedoeling was”. Ook beklaagt Van Bommel zich erover dat Wilders geen enkel oog had voor veel van zijn partijgenoten. Zo hield Wilders in 2010 een toespraak in Berlijn.² Van Bommel was daar samen met een paar andere PVV-Kamerleden naar afgereisd. “Wilders beende echter zoals altijd weer snel, zonder op of om te kijken, weg uit de zaal en keurde zijn eigen Kamerleden, die op de voorste rij zaten, geen blik waardig. Alleen met Bosma had Wilders contact”, aldus een miskende Van Bommel.

“ONGEBREIDELDE LUIHEID”

De PVV-fractie kenmerkt zich volgens Van Bommel door “een ongebreidelde luiheid”, vooral bij de PVV-ers van het eerste uur. Bijna allen lieten verstek gaan bij het werk dat voor de partij in de provincies gedaan moest worden. De “oude negen” hadden allemaal privileges. Ze konden zich om de haverklap afmelden voor debatten of zich ziek melden, het derde Wilders allemaal niets. Ze behoorden volgens Van Bommel immers tot “Wilders’ ring van discipelen”, zijn vertrouwelingen van het eerste uur. Mochten PVV-ers volgens Van Bommel al “fascistische” bedoelingen hebben, dan “is men eenvoudigweg te lui om hier iets mee te doen”. Kortom, volgens de voormalige PVV-er “is er geen gevaar te duchten van de PVV”.

Vooraf Graus zou stevast te laat komen bij fractievergaderingen en heeft daarvoor allerlei slappe “excuses”. Hij kon ook volledig over zijn toeren raken en zag dan complotten waarbij iedereen zogenaamd tegen hem was. Wanneer de fractie “de zoveelste onzinnige motie” van hem niet wilde steunen, schreeuwde hij vaak: “Iedereen is tegen mij, ik heb het wel door”. Vaak klonk volgens Van Bommel dan ook zijn lijfspreuk “matenaaier” door de fractieruimte, “gevolgd door de dichtslaande deur achter de weglappende gedrongen gestalte van de Limburger”. “Zo, die is weg”, verzuchtte menigeen dan. Tijdens fractievergaderingen

was volgens Van Bommel goed het verschil in behandeling van Wilders te merken. Was je naam Graus, dan kon je “ongestoord minutenlang onzinverhalen ophangen”, terwijl Wilders een beetje naar zijn telefoon zat te staren. Betrof het echter een van de andere fractieleden, dan “mocht je blij zijn met vijftien seconden spreektijd voordat Wilders begon te klagen”. Volgens het voormalige Kamerlid gaf Wilders bij de formatiebesprekingen van Bruin I teveel weg, om zo maar de dierenpolitie van Graus mogelijk te maken. “Een overgrote meerderheid in de fractie was flabbergasted.”

RUZIES

Volgens Van Bommel zijn er veel ruzies binnen de PVV-fractie. Zo heeft Lilian Helder een pleurishekel aan Laurence Stassen, die tegenwoordig fractieleidster van de PVV in het Europe Parlement is. “Ik hoef dat mens van Stassen nooit meer te zien”, schreeuwde Helder een keer naar Wilders uit. Helder zou ook het bloed van de “oliedomme” Agema wel kunnen drinken. Driessen op zijn beurt kon weer niet overweg met Helder, en mailde naar de gehele fractie dat er met deze dame absoluut niet samen viel te werken. Vooral Hero Brinkman lag volgens Van Bommel erg slecht in de fractie. “We hadden hem moeten verzuipen daar op de pier, hadden we gewoon 23 zetels gehad en niemand had ernaar gekraaid”, klonk het wel eens gekscherend binnen de fractie. Vooral Martin Bosma bleek een “aartsvijand” van Brinkman. Daarom zat Bosma in de campagnebus altijd “op een zo groot mogelijke afstand” van Brinkman. En uit Brinkmans’ mond klonk geregeld de zin “Je wilt niet weten hoe ik die man haat”, als het over Bosma ging. Ondanks Brinkmans’ eigengereide optreden zou Wilders toch geschokt zijn geweest door het opstappen van Brinkman. Zijn “ring van discipelen” liep daardoor ernstige schade op. Van Bommel verklaart zelfs dat Wilders de Catshuisonderhandelingen stuk liet lopen wegens Brinkman. Wilders zou namelijk zo teleurgesteld zijn in Brinkman dat hij nieuwe verkiezingen wilde forceren waarbij Brinkman dan zijn Kamerzetel moest verliezen. Maar het lijkt een ongeloofwaardig verhaal dat een machtspoliticus als Wilders enkel omwille van Brinkman de regering opgeblazen zou hebben.

Volgens Van Bommel is Wilders “een politicus zonder al te veel bevoegdheid en zeker zonder eigen politieke ideeën. Wilders is altijd afhankelijk van ideologieën en visies van anderen en kijkt zeer goed of iets scoort of niet”. Hij zou zijn ideeën vooral gejat hebben van de voormalige VVD-politica en islambasher Ayaan Hirsi Ali. Het denkend vermogen achter Wilders zou Bosma zijn, maar ook die zou “een luilak” zijn. Elke inbreng van een fractiegenoot die “niet in jip-en-janneketaal is opgesteld” zou bij Wilders voor problemen zorgen. Zo schrijft Van Bommel dat hij een keer een drietal amendementen over de te behandelen aanbestedingswet indiende. Zowaar een ingewikkelde zaak. Maar dan verzuchtte Wilders: “Moet dit echt?” Volgens Van Bommel was de partijleider veeleer geïnteresseerd in de “te koude soep van verzorgingstehuis Het Koddige Knotje”. Dat soort populistische onderwerpen konden met instemming van Wilders al snel onderwerp van een speeddebat worden.

ZAKKENVULLERS

Volgens Van Bommel gaan er “scheepsldingen aan belastinggeld” richting de PVV-ers, omdat ze bijna allemaal politieke functies combineren. Zo hield Machiel de Graaf tijdens zijn Kamerperiode maar liefst drie banen tegelijkertijd bezet, pendelt Stassen als EU-parlementariër en Limburgs Statenlid tussen Brussel en Maastricht, en meldde De Roon zich de afgelopen twee jaar bij twee banen regelmatig ziek “zonder dat er ooit een controlerend geneesheer naar kraaide”. De Almeerse gemeenteraad en de Tweede Kamer zagen “de beste man” zelden. Zijn bankrekening bleek volgens Van Bommel echter voor beide salarissen nog wel goed te functioneren. Ook zijn voormalige collega's in het Europees Parlement betitelt Van Bommel als “zakkenvullers”. De Europese PVV-fractie “slaat nog geen deuk in een pakje boter in Brussel. Het maximaal haalbare is een PVV-er die zonder enige flair een papiertje aan het oplezen is.” Volgens het voormalige Kamerlid kreeg de fractie in Den Haag wekelijks een mail vanuit Brussel met een verslag van de werkzaamheden aldaar. Ze bleken vaak dezelfde boodschap te bevatten: “Deze week geen inbreng van de PVV-parlementariërs.” Van Bommel windt zich er voorts over op dat veel PVV-fractieleden, hoewel fel gekant tegen Europa, deelnemen aan allerlei “snoepreisjes” die georganiseerd zijn door de EU: “Als de deelnemerslijsten worden bestudeerd, struikel je meteen over het aantal PVV-leden. Bontes reisde lekker mee, De Roon was ook meestal niet ziek tijdens dit soort uitstapjes en vele andere leden prikten als aanwezigen.”

PANIEK

Naarmate de provinciale verkiezingen van 2011 dichterbij kwamen, raakte Wilders volgens Van Bommel steeds meer in paniek. De partij moest in elke provincie kandidatenlijsten hebben met minimaal twintig mensen erop. “Pluk maar iemand van de straat, interesseert me niet, ze hoeven toch niets te zeggen”, was Wilders’ gevleugelde uitspraak in die weken. Regelmatig zouden er “paniekmeetings” hebben plaatsgevonden op het kantoor van Wilders, waar hij al zenuwachtig rokend zich afvroeg hoeveel mensen er nu al op de lijsten stonden.

Verdringing brengt ieders inkomen en levensplezier in gevaar

► ► ► *Vervolg van voorpagina*

Zeker van commerciële bedrijven is het duidelijk dat ze alleen zullen meedoen aan zulke projecten wanneer ze op de een of andere manier financieel voordelig zijn. En in principe zijn dwangarbeiders natuurlijk goedkoper dan reguliere werknemers, omdat ze geen loon krijgen en ook geen rechten kunnen doen gelden op betere en dus duurdere werkomstandigheden. Maar hoeveel er precies waar in de detacheringsketen aan de strijkstok blijft hangen, is voor ons meestal onduidelijk. Voor gemeenten zal het in veel gevallen wel financieel voordelig uitpakken om zelf uitkeringsgerechtigden tot onbetaald werk te dwingen. Hun uitkeringen worden immers in principe door de rijksoverheid betaald, hoewel heel wat gemeenten inmiddels in de praktijk vanwege de landelijke bezuinigingen flink moeten toeleggen op de bijstandsgelden. Maar gemeentelijke tekorten of niet, alle inkomsten die de dwangarbeid oplevert zijn waarschijnlijk mooi meegenomen. Daar staat tegenover dat er wel een heel repressie-apparaat moet worden opgetuigd om de dwangarbeiders blijvend te controleren, en dat kost geld: minimaal aan infrastructuur en lonen van de bewakers en ‘begeleiders’. Hoewel dat op zich ook weer werkgelegenheid is, en waarschijnlijk deels betaald wordt uit het zogenaamde “werkdeel” van de bijstandsbegroting, dat gemeenten van de rijksoverheid ontvangen naast de uitkeringsgelden zelf. En daarnaast moeten er medewerkers betaald worden die klanten en orders binnenhalen, wat op zich niet al te moeilijk zal zijn met de vast en zeker lage prijzen die via de dwangarbeid gegarandeerd kunnen worden. Bedrijven en gemeenten proberen onbetaalde arbeid te verkopen met praatjes over “social return”, “ervaring opdoen” en “mensen begeleiden”, net als laag- en onbetaalde stages en andere leerwerktrajecten. Vaak gaat het nergens over, maar niet altijd: soms wordt er wel degelijk enige tijd gestoken in het uitleggen en inwerken. En in sommige gevallen produceren nieuwe medewerkers de eerste tijd minder dan ervaren collega’s. Kortom, om bloot te kunnen leggen wie er waar hoeveel aan de dwangarbeid overhoudt, zou een groot landelijk onderzoek nodig zijn met de volledige medewerking van ambtenaren, bedrijven, vakbonden en economen.

VERDRINGING

De vraag is dan: hoe zinvol zou zo’n onderzoek zijn voor activisten van onderop, voor dwangarbeiders zelf? En wat is verdringing eigenlijk? Hoe zouden wij dat omschrijven? Van onderop gezien is het eigenlijk veel eenvoudiger: iedere vorm van arbeid waarvoor op de een of andere manier, met welke smoes dan ook, minder betaald wordt dan het minimum- of cao-loon voor volwassenen, betekent feitelijk de verdringing van een regulier betaalde baan. Dat geldt net zozeer voor dwangarbeid als voor onbetaalde stages, leerwerk-ervaringsplekken, minimumjeugdloon-banen, ID-banen, enzovoorts. Het werk wordt dan immers verricht via een lager- of zelfs onbetaalde baan.

Voor wethouder Florijn is er waarschijnlijk alleen sprake van verdringing wanneer een betaalde baan één op één direct ingeruild wordt voor “vrijwilligerswerk”. Maar gezien vanuit de positie van de dwangarbeider maakt het geen donder uit of het werk kort daarvoor wel fatsoenlijk betaald werd. Het gaat erom dat werk, wanneer het verricht wordt door een dwangarbeider, niet meer verricht kan worden door een regulier betaalde arbeider. Kort gezegd wordt iedere dwangarbeider gedwongen de betaalde baan te verdringen die hij of zij anders gehad zou kunnen hebben. En dat geldt dus ook voor werk dat helemaal nooit of alleen lang geleden betaald verricht werd. Het punt is dat het werk kennelijk nodig gedaan moet worden, anders werd er niemand toe gedwongen, of voor geworven, of werd er geen stageplek voor beschikbaar gesteld. Overheden en bazen zouden voor dat werk gewoon hebben moeten dokken wanneer er geen dwangarbeid en reeksen vage stageconstructies in het leven waren

geroepen. Dan hadden de arbeiders gewoon loon en rechten gehad. Er is feitelijk maar een uitzondering op deze regel, en dat is het werk dat puur is verzonnen om uitkeringsgerechtigden bezig te houden, te disciplineren en uit de uitkering te pesten. Werk in de trant van: de een moet een putje graven, waarna de ander het weer dicht moet gooien. Of de dwangarbeid waarbij uitkeringsgerechtigden alleen verplicht aanwezig moeten zijn op de werkplek, maar waar verder niets anders wordt gedaan dan wachten en rondhangen. Daar is natuurlijk geen sprake van verdringing, maar zelfs in die gevallen zou er in principe normaal voor betaald moeten worden, afgezien van het feit dat de uitkeringsgerechtigden worden vernederd en de dwangarbeid alleen daarom al per direct afgeschaft dient te worden.

Maar verdringing gaat verder. Dwangarbeid en gedwongen “vrijwilligerswerk” verdringen niet alleen regulier betaald werk, maar ook belangrijk onbetaald werk, zoals bijvoorbeeld mantelzorg, politiek activisme en veel niet door de overheid goedgekeurd echt vrijwilligerswerk. Daardoor is de bestaande vrijwilligerseconomie zijn autonomie aan het verliezen en steeds meer onder controle van de gemeenten aan het belanden. Dwangarbeid gaat zo ten koste van het verenigingsleven en andere activiteiten buiten de kapitalistische logica die voor veel mensen het leven de moeite waard maken.

VERLIES

Wanneer we vervolgens ook van onderop naar de geldvraag kijken, dan lijkt het eigenlijk heel simpel. De extra inkomsten die bazen en gemeenten via verdringing binnenhalen, bedragen samen precies zoveel als alle dwangarbeiders, stagelopers en jongeren samen minder krijgen dan als ze een regulier cao- of volwassenen minimumloon zouden ontvangen. Dat is het bedrag dat de arbeidersklasse als geheel nog eens extra door de neus geboord wordt, bovenop de regulier geproduceerde meerwaarde die de bezittende klasse zich sowieso al toeëigent. Ook in concrete gevallen lijkt het makkelijk om zulke berekeningen te maken: hoeveel krijgt een werkende uitkeringsgerechtigde maandelijks minder dan wanneer hij of zij regulier betaald zou worden? En tellen we de bedragen op van de inmiddels al naar schatting tienduizenden dwangarbeiders, dan komen we al snel op gigantische bedragen. In Leiden moeten dwangarbeiders officieel 26 uur per week werken, waardoor het minimumloon voor de gewerkte uren precies gelijk zou zijn aan de uitkering. Zo zou er financieel-technisch gezien geen verdringing plaatsvinden, maar in de praktijk werken de meeste dwangarbeiders veel langer dan die 26 uur. Bovendien verdringen de dwangarbeidplaatsen nog steeds reguliere arbeidsplaatsen met reguliere arbeidsrechten.

Het argument van de bazen en gemeenten dat de dwangarbeiders, stagiaires en jongeren nog moeten leren, minder produceren en dus minder betaald mogen krijgen, houdt van onderop gezien geen stand. Sowieso is hun productie niet altijd lager, en in sommige gevallen zelfs hoger. Maar het punt is dat deze groeiende groep onder- of zelfs niet-betaalde arbeiders gewoon, net als alle anderen, moet betalen voor huisvesting, voedsel, kleding en verzekeringen. Er moet niet gekeken worden naar productiviteit, zoals bij het ouderwetse stukloon, maar naar tijd die arbeiders aan hun baas geven. Tijd die ze maar een keer kunnen inzetten, en dat is een probleem wanneer steeds meer mensen in de hen beschikbare werktijd door deze vormen van onderbetaling te weinig inkomen hebben om nog van te kunnen leven. Het moet gaan om een leefbaar inkomen voor iedereen.

Eric Krebbers

Noot

1. “Thuiszorgers ‘verdrongen’ door bijstand”, Charlotte Huisman, www.volkskrant.nl.

Zie voor meer cartoons: www.arvy.org.

Volgens het voormalige Kamerlid is Wilders bij tijd en wijle “de volledige zenuwinstorting nabij”. Wilders zou zijn collega’s dan vragend aankijken en lijkt dan soms te willen zeggen: “Wat moeten we nu?” Van Bommel schrijft Wilders te hebben leren kennen als “zeer angstig, achterdochtig, wantrouwend en tegelijkertijd ook dictatoriaal”. Maar “daadwerkelijk leiderschap” zou Wilders dan weer ontberen. Hij zou vooral bezig zijn met het blussen van binnenbrandjes in de fractie “of het uiten van enthousiasme over de laatste kinderfilm die hij heeft gezien”. Voorts zou zelfkritiek Wilders “helemaal vreemd” zijn en heeft hij “een absoluut egocentrisch karakter”. Het voormalige Kamerlid denkt dat Wilders nooit meer een rol van betekenis zal spelen in de Nederlandse politiek, omdat hij “zichzelf in de marge gemanooevreerd heeft”. Op die visie is het nodige af te dingen: zelfs als Wilders niet meer tot een kabinet toe zou treden, dan is hij nog steeds in staat het politieke debat te bepalen.

Terwijl Van Bommel alles uit de kast trekt om Wilders zo negatief mogelijk af te schilderen, is hij ten aanzien van zichzelf wel bijzonder mild. Over zijn faillissementsfraude meldt hij dat het een vergissing was en dat hij het “zo goed mogelijk afgewikkeld” had met de curator. En het vervalsen van vrachtbrieven geschiedde zogenaamd onder bedreiging van derden. Naar eigen zeggen werkte Van Bommel tijdens zijn Kamerlidmaatschap hard en heeft hij “goede punten voor de PVV binnen kunnen halen”. Over moslims slaat Van Bommel nu een gematigder toon aan. “Iedereen kan zien dat zeer veel moslims de islam als geloof belijden en hun hele leven zeer vreedzaam doorbrengen.” Van Bommel geeft verder toe dat hij al veel eerder zijn mond tegen Wilders open had moeten trekken. “Natuurlijk hadden we op de barricade moeten staan voor een gelijkwaardiger benadering van Wilders. De volstrekt afschuwelijke argumentatie is: we waren bang voor ons baantje, we waren bang voor het zekere inkomen dat werd gegarandeerd door het Kamerlidmaatschap.” Daarmee heeft Van Bommel zichzelf in zijn eigen woorden “gediskwalificeerd”. Het lijkt nagenoeg uitgesloten dat hij zijn boek ook geschreven zou hebben als hij door Wilders wél op de kandidatenlijst was gezet. Dan had hij hoogstwaarschijnlijk nog steeds kritiekloos achter zijn fractieleider aangehold. En dat maakt hem een rancuneuze opportunist die met een korrel zout moet worden genomen.

Gerrit de Wit

Noten

1. “De bende van Wilders (deel 2)”, Gerrit de Wit, 6 maart 2012, www.doorbraak.eu.
2. “Berlijn protesteert tegen komst Wilders”, Gregor Eglitz, 4 oktober 2010, www.doorbraak.eu.

“Vrijwillige terugkeer”-projecten botsen met strijd voor verblijfsrecht

Als vluchtelingen zich van onderop organiseren en de strijd aanbinden met het keiharde migratiebeheersingsbeleid, dan duiken er steevast vroeger of later kerken en christelijke hulporganisaties op die zich ermee gaan bemoeien. Dat is ook het geval bij de protestacties van de vluchtelingen die in Den Haag en Amsterdam tentenkampen opbouwden en na ontruiming daarvan leegstaande kerken in gebruik namen. De christelijke bemoeienis gaat gepaard met het voortdurende risico dat de onverzettelijke autonome strijd van de vluchtelingen voor verblijfsrecht wordt afgezwakt tot een beleefd verzoek van welgestelde middenklassers aan de autoriteiten om tijdelijk onderdak aan de vluchtelingen te geven in afwachting van hun “vrijwillige” terugkeer.

Een van de vele demonstraties van de vluchtelingen van het Haagse actiekamp “Recht op bestaan”.

Zeker na de pardonregeling van 2007¹ hebben veel humanitair en christelijk georiënteerde hulporganisaties voor vluchtelingen zich steeds meer ontpopt tot verlengstuk van de overheid. Her en der valt weliswaar nog wel eens wat kritiek op de laatst doorgevoerde verslechtingen van het beleid te beluisteren, maar in het algemeen is men het eens met de fundamenten ervan en toont men zich ook bereid om mee te werken aan de uitvoering ervan. Strijd voor verblijfsrecht is steeds meer ingeruild voor hulp aan de overheid om vluchtelingen het land uit te werken. VluchtelingenWerk,² INLIA³ en andere hulporganisaties stellen in navolging van de overheid de terugkeerplicht voor vluchtelingen steeds centraler in hun ondersteuningswerk. Projecten voor “vrijwillige” terugkeer zijn als paddestoelen uit de grond geschoten.⁴ Van vrijwilligheid is bij dat soort projecten uiteraard geen sprake. Afgewezen en illegaal gemaakte vluchtelingen vallen door de sociale en bestuurlijke uitsluiting tussen wal en schip, waardoor velen zich gedwongen zien om zich te laten deporteren naar landen vol armoede en geweld.

Wie steeds meer tijd en menskracht steekt in terugkeerprojecten, kan steeds minder aandacht geven aan protest tegen het migratiebeheersingsbeleid. Door te kiezen voor hulp aan de overheid bij het uitzetten van vluchtelingen gaan steungroepen zich meer aanpassen aan en vereenzelvigen met de principes van dat beleid. Verzet zal dan ook van onderop moeten komen, van vluchtelingen zelf en van solidaire activisten. Dat verzet is ruim een jaar geleden nadrukkelijker in beeld gekomen met de komst van tentenkampen die ertoe dienen om het beleid aan te klagen en respect en erkenning te eisen. “Wij zijn hier en wij blijven hier”, zo hebben de tentenkampvluchtelingen laten weten. Ze willen niet terugkeren naar hun landen van herkomst, ook niet “vrijwillig”, en vaak kunnen ze dat niet eens, omdat de overheden van die landen daarvoor geen toestemming geven.

SOLIDARITEIT

Elke dag voeren mensen zonder verblijfsrecht een overlevingsstrijd. Hun strijd is hun leven, en omgekeerd. Of ze nu in een tentenkamp zitten, in een gekraakte kerk, bij vrienden thuis, of in een opvangplek van een hulporganisatie, steeds gaan ze het gevecht aan om hier te blijven.⁵ Ze willen verblijfsrecht en een leven in veiligheid. Dat verlangen hebben de tentenkampvluchtelingen ook in hun strijd centraal gezet. Wie die strijd wenst te ondersteunen, dient zich dan ook achter de eis van verblijfsrecht en erkenning als vluchteling te scharen. Ontegenzeggelijk hebben flink wat humanitair gemotiveerde mensen de afgelopen maanden nuttig werk verricht met het praktisch en materieel steunen van de tentenkampvluchtelingen. Die ondersteuners hebben zich solidair getoond door letterlijk en figuurlijk naast de vluchtelingen te gaan staan. Dat soort steun heeft het leven van de vluchtelingen wat minder zwaar gemaakt. Er is echter niet alleen behoefte aan humanitaire hulp, maar ook en vooral aan het opbouwen van politieke druk en het vergroten van het maatschappelijke draagvlak voor de protesten, dat wil zeggen: voor de eis van verblijfsrecht en de eis van onderdak, zonder dat daarbij de voorwaarde wordt gesteld dat de vluchtelingen moeten meewerken aan terugkeer. Daar wringt echter de schoen bij nogal wat humanitaire hulporganisaties. Hun “vrijwillige” terugkeerprojecten staan in schril contrast met de strijd van de vluchtelingen zelf. Terwijl die organisaties zich ten opzichte van de publieke opinie opwerpen als belangenbehartigers van de vluchtelingen, maken die zelf met hun strijd voor verblijf hier in woord en daad duidelijk dat ze niet willen terugkeren. Zo geven ze in feite de boodschap af dat terugkeerprojecten van hulporganisaties tegen hun belangen ingaan.

De hulporganisaties maken instrumenteel gebruik van de strijd van vluchtelingen die juist niet willen terugkeren. De hulpverleners haken aan bij de strijd van onderop en proberen daarmee hun eigen agenda met uiterst beperkte wensen richting bestuurders en politici door te drukken. Fundamentele kritiek op het migratiebeheersingsbeleid laat men daarbij al snel vallen of wil men zelfs eigenhandig smoren. De roep om verblijfsrecht doet men vaak af als “onhaalbaar” en “niet realistisch”, waarna de vluchtelingen hun uiterst “realistische” strijd en hun ondergrondse bestaan in de illegaliteit tegen wil en dank moeten voortzetten. Met of zonder steun van anderen. Dat zet de hulporganisaties in een merkwaardig daglicht, maakt hun rol nogal dubbelzinnig en roept bij vluchtelingen en linkse activisten wantrouwen op.

Veel verder dan een pleidooi voor tijdelijke opvang en het voorzichtig vragen om “een humane oplossing” komen kerkelijke organisaties veelal niet. De Raad van Kerken bijvoorbeeld stuurde Fred Teeven in november 2012 een slappe brief waarin men “een dringend beroep” deed op de staatssecretaris om “een commissie van wijzen te installeren” die hem zou moeten gaan adviseren, en om de vluchtelingen in de winter in elk geval niet buiten te laten doodvriezen.⁶ Verder dan dat ging de raad niet, wat tekenend is voor het gebrek aan scherpste, moed en solidariteit in kerkelijke kringen. Wie verwacht had dat de Raad van Kerken zou aandringen op verblijfsrecht en bescherming voor dakloze vluchtelingen, die kwam bedrogen uit. Want die “mensen vormen in toenemende mate een probleem voor ons als samenleving”, schrijft de raad, waarmee men helaas lijkt mee te gaan in de volkssport van het problematiseren van uiterst kwetsbare mensen aan de onderkant van de maatschappij. Maar juist het omgekeerde is het geval: de samenleving vormt in toenemende mate een probleem voor vluchtelingen.

De raad stelt zich “oprecht zorgen” te maken over de beëindiging van de opvang van vluchtelingen. “Steeds meer vreemdelingen met een asielachtergrond zwerven in de steden. Zij voldoen niet aan de criteria voor toelating tot de maatschappelijke opvang. Andere vormen van ondersteuning zijn voor gemeenten niet mogelijk. De situatie is zonder perspectief. Uw betrokkenheid is noodzakelijk geworden.” Dit verwijtbaar naïeve beroep op Teeven is vanzelfsprekend krachteloos. De staatssecretaris toont zijn “betrokkenheid” al door tijdelijke opvang aan te bieden in afwachting van deportatie, en door mensen zonder verblijfsrecht zoveel mogelijk op te jagen en uit te hongeren. Ook uit de subsidiëring van terugkeerprojecten blijkt de “betrokkenheid” van Teeven. Als de overheid er zelf niet in slaagt om vluchtelingen te deporteren, dan geeft men flink wat hulporganisaties de financiële middelen om hen “vrijwillig” uit te zetten. Hoe meer afgewezen vluchtelingen worden uitgezet, hoe minder er hier op straat hoeven rond te zwerven, aldus het standpunt van de verantwoordelijke bewindslieden door de jaren heen. Dat streven naar “een efficiënt terugkeerbeleid” wordt breed gedeeld, ook in kringen van kerken, hulporganisaties en wetenschappers.⁷ Evenals VluchtelingenWerk is ook de Raad van Kerken “humane terugkeer” steeds centraler gaan stellen in het eigen beleid.⁸

PERSPECTIEF

Ook INLIA hamert er paternalistisch op dat dakloze en illegaal gemaakte vluchtelingen hier “geen perspectief” meer zouden hebben. Hoewel men het hebben van perspectief presenteert als een objectief en bijna meetbaar gegeven, gaat het in werkelijkheid om een uiterst rekbaar en dynamisch proces, afhankelijk van de personen die ermee te maken hebben, de positie die ze erbij innemen en de visie die ze erop hebben. Als hulporganisaties menen dat er geen perspectief meer is, dan bedoelen ze veelal dat ze zelf niet meer bereid zijn of geen kans meer zien om de betrokken vluchteling nog langer te steunen. Ze baseren het gebrek aan perspectief vaak op het steeds strenger worden van het beleid. Hoe harder het beleid, hoe minder perspectief, geven ze aan. Zo schikken ze zich braaf in het beleid en onzeggen ze steeds meer vluchtelingen hun steun.

Daar komt bij dat hulporganisaties zich nogal eens gedragen alsof zij geen deel uitmaken van de mogelijkheden voor vluchtelingen om perspectief te scheppen of te vergroten. Hoe meer steun die organisaties en anderen in de samenleving weten te ontwikkelen, hoe meer perspectief de vluchtelingen krijgen. Maar die eigen rol in het perspectief-proces vegen nogal wat organisaties helaas vaak onder tafel. De medewerkers van hulporganisaties weten zich in hun privé-leven meestal wel verzekerd van voldoende bestaansmiddelen, zeker in vergelijking met mensen zonder verblijfsrecht. Zij kunnen het dossier van een vluchteling sluiten, aan de deur afscheid van hem of haar nemen, zich wenden tot een zaak die kansrijker is en aan het eind van de dag hun kantoor op slot doen. Maar de vluchteling moet voortploeteren in de illegaliteit, moet doorgaan met zijn of haar strijd om te overleven, hier en nu. Die strijd vormt op zich al het perspectief. Zolang hij of zij blijft strijden, zolang blijft er perspectief. En ook al zou het er niet meer zijn, toch moet het er komen, hoe dan ook. Er is geen keuze, er is geen andere weg. Het perspectief verdwijnt pas als de vluchteling zelf ook is verdwenen, dat wil zeggen: als hij of zij niet langer meer weet te overleven.

Terwijl hulporganisaties doen alsof de perspectiefloosheid van het leven in de illegaliteit bij voorbaat al vaststaat, gaan ze ervan uit dat het perspectief van een bestaan in het land van herkomst afhankelijk is van de subjectieve houding van de vluchteling. Zo dienen deelnemers aan terugkeerprojecten via peptalktherapieën en -cursussen te leren om weer toekomst in hun land van herkomst te gaan zien. Op zich zouden de organisaties, als ze zouden willen, ook empowermenttrainingen kunnen geven om via strijd van onderop te werken aan perspectief in Nederland. Maar daarvoor geeft de overheid geen subsidie. De strijd om hier een beter bestaan te krijgen, moeten de straatarme en maatschappelijk uitgesloten vluchtelingen veelal op eigen houtje aangaan. Maar in geval van “vrijwillige” terugkeer gaan de deuren van de hulporganisaties ineens wel open.

MAATWERK

In 2009 is het Transithuis-project van start gegaan, waarbij INLIA samenwerkt met het Justitiepastoraat,⁹ ICCO, Kerk in Actie, het Leger des Heils, en de IOM.¹⁰ Centraal in het project staat een “terugkeerhuis” voor vluchtelingen die zich gedwongen zien om “vrijwillig” terug te keren.¹¹ Over dat kerkelijke uitzetcentrum toont de overheid zich zo enthousiast dat het in 2012 werd beloond met een subsidie van ruim 800 duizend euro. Als belangrijkste uitgangspunt geldt dat “de deelnemer aan het project vertrouwen opbouwt”, aldus de propagandistische projectinformatie. Daarbij gaat het erom dat de vluchtelingen weer vertrouwen in de terugkeer naar hun land van herkomst dienen te krijgen. Hun toch al drastisch verminderde vertrouwen in een toekomst in Nederland moet tot de grond toe worden afgebroken, wil men hen tenminste met succes het land kunnen uitwerken. “Bij het zoeken naar een duurzame oplossing wordt maatwerk geboden”, zo beloven de Transithuis-projectleiders, in een vaktaal die ongetwijfeld is afgekeken van die van de reïntegratie-industrie. “Samen met de deelnemer wordt er naartoe gewerkt dat hij hernieuwd kennis maakt met zijn land van hervestiging en perspectief ziet om er een nieuw leven op te bouwen.” Met hun “persoonlijke consulent” brengen de deelnemers “belemmeringen” in beeld die “duurzame hervestiging” in de weg staan “om vervolgens samen deze belemmeringen te overwinnen en zo een duurzame, veilige, hervestiging te realiseren”. Wie zich ook maar enigszins de ellende kan voorstellen in landen als Somalië, Irak, Syrië en Afghanistan, die moet toch inzien hoe vals en leugenachtig dit soort prietpraat klinkt.

INLIA-directeur John van Tilborg snapt ook wel dat vluchtelingen niet zomaar spontaan vertrekken. “Je kunt wel blijven mopperen dat ze niet meewerken bij hun terugkeer, maar dat is logisch. Ze zijn niet gevlucht met het idee om met het volgende vliegtuig weer terug te gaan. Die asielzoekers moet je goed begeleiden, veel beter dan de Dienst Terugkeer en Vertrek nu doet.” Van Tilborg gaat er blijkbaar prat op dat zijn organisatie vluchtelingen beter en sneller weet weg te werken dan de deportatiemachine van de overheid, wat op z’n minst een twijfelachtige reputatie genoemd mag worden. Inderdaad, het is “logisch” en uit lijfsbehoud zelfs noodzakelijk dat vluchtelingen weigeren om terug te keren. Minder “logisch” en ronduit hemeltergend is het om vluchtelingen vervolgens toch over te halen om op te rotten, met sprookjesverhalen over “duurzame oplossingen” die prinsheerlijk zouden liggen te wachten in de onvrije en onveilige landen die de vluchtelingen ooit hals over kop achter zich hebben moeten laten. “Bied asielzoekers die weg moeten begeleiding en perspectief”, aldus het advies van Van Tilborg. “Steun vluchtelingen in hun strijd om hier te blijven”, dient het uitgangspunt te zijn van mensen die de politiek van migratiebeheersing in de kern willen aanvallen.

Harry Westerink

Noten

1. “Pardonvoorstel hulporganisaties liet veel vluchtelingen buiten de boot vallen”, Jan Tas, Fabel-krant 82/83, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
2. “Terugkeerplicht centraal bij VluchtelingenWerk”, Harry Westerink, Fabel-krant 91, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
3. “INLIA steunt vooral de overheid”, Jan Tas, Fabel-krant 64, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
4. “Gezellig polderen met de ‘vrijwillige terugkeer’-industrie”, Harry Westerink, 16 maart 2012, www.doorbraak.eu.
5. “Lange neus trekken naar migratiebeheersing!”, Eric Krebbers, 18 januari 2013, www.doorbraak.eu.
6. “Overbrugging winter”, Raad van Kerken, www.raadvankerken.nl.
7. “Wetenschappers willen illegalen via hersenspoeling aanzetten tot ‘vrijwillig’ vertrek”, Harry Westerink, Fabel-krant 73, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
8. “Raad van Kerken wil ‘humane terugkeer’”, Jan Tas, Fabel-krant 68, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
9. “Schaamlap en smeerolie van de deportatiemachine”, Harry Westerink, 2 juli 2010, www.doorbraak.eu.
10. “Voor vrije migratie! Tegen de IOM!”, De Fabel van de illegaal, Fabel-krant 65/66, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.
11. “Justitie enthousiast over nieuw kerkelijk uitzetcentrum”, Harry Westerink, Fabel-krant 95/96, Gebladerte Archief, www.doorbraak.eu.

Rara, wie van
deze kinderen is
door de overheid
illegaal gemaakt?

Nieuw wetsvoorstel vooral bedoeld om illegalen verder te isoleren

► ► ► Vervolg van voorpagina

In feite was de strafbaarstelling al ingevoerd door het ondertussen van kracht worden van de Europese Terugkeerrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.¹ Nu al geeft de overheid mensen zonder verblijfsrecht een oprotbrief zonder vertrektermijn, waardoor “een inreisverbod” voor heel Europa gaat gelden. Overtreding van dat verbod is strafbaar. En eerder gold al een gedeeltelijke strafbaarstelling.² Illegaal verblijf vormt bovendien vaak ook nog eens een weigeringsgrond bij nieuwe aanvragen voor verblijfsrecht, via de “eens illegaal, altijd illegaal”-wet die in juli 2012 van kracht werd.³ Tegen het nieuwe wetsvoorstel is flinke kritiek gerezen, ook van organisaties die de fundamenteën van het migratiebeheersingsbeleid onderschrijven. “Symboolwetgeving”, zo wordt het voorstel aangeduid. Dat slaat de spijker op z’n kop.

UITHONGERINGSPOLITIEK

Dat betekent niet dat het wetsvoorstel een dode letter is. Het zogenaamde nut van de wet draait niet zozeer om het veranderen van de praktijk, maar om het voortzetten van het ideologische offensief tegen mensen zonder papieren. Dat wordt op dit moment aangevoerd door de VVD, en wordt door alle partijen al jarenlang erkend, aanvaard en uitgedragen. De strafbaarstelling van illegaal verblijf heeft alles te maken met “het ontmoedigingsbeleid” tegen illegalen dat vooral door de invoering van de Koppelingswet in 1998 werd vorm gegeven. Onder verantwoordelijkheid van PvdA-bewindslieden is in de jaren 90 de sociale en bestuurlijke apartheid ontstaan en uitgebouwd.

“Ontmoedigingsbeleid” is de eufemistische term voor de keiharde uithongeringsspolitiek tegen mensen zonder papieren, in de hoop en verwachting dat ze daardoor uit eigen beweging Nederland zullen verlaten. Illegalen worden uitgesloten van vrijwel alle sociale voorzieningen en zijn voor hun overlevingsmogelijkheden volledig aangewezen op hun eigen netwerk. Door de invoering van de Koppelingswet konden ze niet langer meer wit werken en geen premies en belastingen meer betalen. Ze mochten geen sociale huurwoningen meer huren en konden zich niet langer meer verzekeren tegen ziektekosten. De uitsluiting is sindsdien alleen maar verder geperfectioneerd. De jacht op illegalen is steeds verder opgeschroefd. Steeds moeten ze alert zijn om niet te worden ontdekt, anders volgt arrestatie en uitzetting. Migranten en vluchtelingen die niet kunnen worden gedeporteerd, staat een vaak maandenlang verblijf in de gevangenis te wachten, soms telkens opnieuw. De overheid dwingt mensen zonder papieren om ondergronds te leven, waar ze worden uitgebuit door huisjesmelkers en moeten werken tegen uiterst lage lonen en onder beroerde omstandigheden.

RACISME

De uithongeringsspolitiek is er altijd al op gericht geweest om de overlevingskansen van mensen zonder papieren af te breken. Om illegaal verblijf tegen te gaan willen de beleidsmakers daarom niet alleen de migranten en vluchtelingen zelf aanpakken, maar de hele samenleving erop inrichten. Illegaliteit is volgens de beleidsmakers en in de publieke opinie steeds meer gaan samenvallen met criminaliteit. Het racisme van de staat gaat hand in hand met het racisme op straat.

De algehele strafbaarstelling van illegaal verblijf kan worden beschouwd als een voorlopig sluitstuk van het beleid tegen mensen zonder papieren. Door hen crimineel te maken hopen de beleidsmakers dat de nog bestaande maatschappelijke bereidwilligheid om hen te ondersteunen, verder wordt afgebroken.

Het is de bedoeling van de staat om illegalen en hun ondersteuners af te schrikken, om netwerken voor werk en huisvesting op te rollen en om de solidariteit aan de onderkant van de samenleving kapot te maken. De overheid pakt de huurtoeslag en soms de zorgtoeslag af van mensen die samenwonen met een illegaal, ook als dit een kind is. En al jarenlang vinden er razzia’s plaats op de werkvloer en in privé-woningen. De strafbaarstelling van illegaal verblijf dient er in de ogen van de beleidsmakers toe om illegalen maatschappelijk nog meer te isoleren en te marginaliseren.

GATEN

Maar zolang er illegaliteit bestaat, bestaan er illegalen. Ondanks de steeds gewelddadigere controles aan de Europese buitengrenzen,⁴ vinden migranten en vluchtelingen nog steeds gaten, kieren en scheuren om doorheen te piepen. Wel worden de doorgangsroutes steeds gevaarlijker. Velen overleven de barre tocht naar Europa dan ook niet.⁵ Maar de hoop op een beter bestaan doet velen toch naar de westerse welvaartseilanden komen. Ondanks alle repressie, tegen de stroom in,⁶ blijven illegalen moedig vechten voor hun leven. De strafbaarstelling van illegaal verblijf maakt daar geenszins een einde aan.

Illegaliteit als categorie opheffen vormt de enige manier om illegaal verblijf volledig uit te bannen. Want geen mens is illegaal, en geen mens is ineens crimineel wanneer hij of zij tot illegaal gemaakt wordt. Tot aan het verdwijnen van deze criminele migratiebeheersingswetgeving zullen mensen zonder verblijfsrecht onze ondersteuning altijd kunnen gebruiken. We moeten ons dus niet laten afschrikken door de staat en zijn deportatiemachinerie, maar juist naast de migranten en vluchtelingen gaan staan die er met hun lijf en leden voor strijden om hier te zijn en hier te blijven. Zowel tijdens protesten tegen de keiharde politiek van migratiebeheersing - denk bijvoorbeeld aan de tentenkampacties⁷ - als in de dagelijkse overlevingsstrijd.

Mariët van Bommel

Noten

1. “Strafbaarstelling illegaal verblijf nu ook via achterdeur Europa”, Mariët van Bommel, 25 juni 2011, www.doorbraak.eu.
2. “De criminalisering van illegalen is allang beleid en wet”, Mariët van Bommel, 4 januari 2011, www.doorbraak.eu.
3. “Wet ‘Eens illegaal...’ stilletjes in werking”, <http://stil2.wordpress.com>.
4. “De vuile handen van Frontex”, Gerrit de Wit, 8 november 2011, www.doorbraak.eu.
5. “Dodenlijst van Fort Europa opnieuw langer”, Harry Westerink, 31 januari 2012, www.doorbraak.eu.
6. “Lange neus trekken naar migratiebeheersing”, Eric Krebbers, 18 januari 2013, www.doorbraak.eu.
7. “Tentenkampen: geen hulpeloosheid, maar kracht, moed en doorzettingsvermogen”, Mariët van Bommel, 10 december 2012, www.doorbraak.eu.

FOTO: GERARD STOLK

Zwarte Piet is zoou 1850

De Zwarte Piet-figuur is uit de tijd. De racistische karikatuur wordt straks misschien wel als museumstuk tentoongesteld in exposities over de koloniale negentiende eeuw. Want de zwarte huisslaaf van de witte baas Sinterklaas is zoou 1850, het jaar waarin de onderwijzer Jan Schenkman hem tot leven bracht in zijn boek “Sint Nicolaas en zijn knecht”. De beweging die 150 jaar na de afschaffing van de slavernij ook Zwarte Piet wil afschaffen, is aan de winnende hand, ook al duurt de strijd nog even voort.

Na jarenlang steeds toenemende kritiek op Zwarte Piet lijkt 2012 het keerpunt te zijn geweest. Het einde van de knecht van Sint lijkt te zijn ingeluid. Zijn aanhangers worden steeds meer in de verdediging gedrongen. Jaar in jaar uit hebben ze krampachtig vastgehouden aan de blackface-traditie, die in de rest van de wereld al meer dan een halve eeuw geleden in onbruik is geraakt, en die alleen nog schaamte en woede teweegbrengt.¹ Witten die zich zwart schminken en hun uiterlijk en gedrag in overeenstemming brengen met de aloude koloniale beeldvorming over “negers”, dat mag niet, dat is racisme, zo klinkt het bijna overal. Dat geluid is eindelijk ook met succes doorgedrongen in Nederland, waar een afbrokkelende hoeveelheid mensen de racistische Zwarte Piet-folklore nog steeds in stand probeert te houden. Maar die lijken hun achterhoedegevecht nu voorgoed verloren te hebben. Want er is een merkbare verschuiving opgetreden: steeds meer mensen lopen over naar het anti-racistische kamp. Wie blijft zitten waar hij zit, zal worden weggezet als een zakkige vastgeroeste koloniaal die elk jaar weer zeurt over zijn hopeloos achterhaalde tradities. Wie geen afstand neemt van Zwarte Piet en doet alsof zijn neus bloedt, wordt straks op zijn werk en op familiefeestjes bespot en met de nek aangekeken. “Vier jij Sinterklaas nog steeds met Zwarte Piet erbij? Maar dat kan echt niet meer, hoor. Dat is zo passé, zo negentiende-eeuws”, zullen ze te horen krijgen.

AFSCEID

Bekende Nederlanders als zangeres Anouk² en fotomodel Doutzen Kroes spreken zich erover uit. Bestuurders als de Amsterdamse GroenLinks-wethouder André van Es³ komen ermee uit de kast. Wetenschappers als de antropoloog en Sinterklaas-kenner John Helsloot,⁴ verbonden aan het Meertens Instituut, maken zich er sterk voor. Zij laten publiekelijk weten dat het tijd wordt om afscheid te nemen van Zwarte Piet. Steeds meer mensen storen zich aan het Zwarte Piet-racisme en roepen in media, op hun werk en in hun privé-omgeving op om ermee te kappen. Het protest tegen dat racisme is overigens niet van vandaag of gisteren, maar kwam wel betrekkelijk laat op gang. Dat kwam doordat de slachtoffers van het Nederlandse kolonialisme en hun afstammelingen lange tijd getalsmatig nauwelijks invloed hadden in “het moederland”. Pas vanaf de jaren 70 kwamen grotere aantallen mensen uit de koloniën, met name uit Suriname, naar Nederland. Zij hadden een visie op en een verwerking van het koloniale verleden die volkomen tegengesteld was aan die van

veel witten. De nazaten van tot slaaf gemaakten zwengelden in de jaren 80 en 90 de kritiek aan op het Zwarte Piet-racisme en voerden er als eersten in woord en daad actie tegen. Die eerste golf speelde zich af tegen de achtergrond van de bredere anti-racistische strijd die in die tijd werd gevoerd, bijvoorbeeld ook tegen extreem-rechts.

Een paar jaar geleden laaide het protest opnieuw op. De uit Duitsland en Zweden afkomstige kunstenaressen Annette Krauss en Petra Bauer veroorzaakten veel ophef met hun kritische project “Read the masks. Tradition is not given”⁵ en vooral met een ludieke protestmars⁶ tegen Zwarte Piet, die op zoveel rechts-populistische agressie⁷ stuitte dat hij op het laatste moment werd afgelast.⁸ Die scheldpartijen en bedreigingen zorgden er op hun beurt weer voor dat meer Zwarte Piet-critici zich geroepen voelden om ook hun zegje te doen en tegengas te geven. Zo werd duidelijk dat de bezwaren tegen de racistische karikatuur moeilijker onder tafel konden worden geveegd. Door nauw met Krauss en Bauer samen te werken leverde Doorbraak een flinke bijdrage aan de verbreding van de kritiek op Zwarte Piet. Doorbraak-activisten schreven en publiceerden er artikelen over, waren mede-organisator van de protestmars, namen als spreker deel aan bijeenkomsten en speelden een rol bij de totstandkoming van een film van de kunstenaressen over het project.

Aan de huidige steeds sterker opkomende beweging tegen Zwarte Piet nemen naast veel zwarten ook flink wat witten deel, in elk geval meer dan voorheen. Het witte eenheidsfront dat de Zwarte Piet-figuur als welhaast heilig erfgoed beschermt en ophemelt, lijkt in de publieke opinie voorgoed te zijn doorbroken. De racistische karikatuur wordt meer tot probleem gemaakt. De argumentatie waarmee de zwarte knecht wordt verdedigd, verliest zienderogen terrein en brokkelt af. Overal in het kamp van de Zwarte Piet-fans zijn scheuren ontstaan. Die aanhangers beseffen terdege dat hun zo verafgoodde Sinterklaas-traditie voortaan vergezeld zal gaan van het indringende en aanhoudende pleidooi om Zwarte Piet af te schaffen. Ze weten dat de discussie over de racistische karikatuur elk jaar weer zal opduiken, en dat het nooit meer zal worden als vroeger, als in de veronderstelde goede oude koloniale tijd, toen zwarten nog knechten waren en witten de baas. Die losers kunnen zich er maar beter bij neerleggen en hun volkomen achterhaalde gemopper en gezeur beëindigen.

CHOCOLADELETTERS

Metro maakte enige tijd geleden duidelijk hoezeer de kritiek op Zwarte Piet in de media is opgerukt. Of Zwarte Piet nu een grappige schoorsteenveger is of een racistische karikatuur, daarover zullen we het wel nooit eens worden, zo gaf de gratis krant de stand van zaken in het debat weer. Aan de tegenstanders van Zwarte Piet bleek zo inmiddels een gelijkwaardige en serieus te nemen plaats in de discussie te zijn toebedeeld. Dat was opvallend, want lange tijd werden Zwarte Piet-critici weggehoond als overgevoelige fanatici of onwetenden die broodnodig op de hoogte zouden moeten worden gebracht van de fijnzinnige Nederlandse cultuur. “Laat 2013 het laatste jaar zijn waarin we over Zwarte Piet praten”, aldus de oproep van de wetenschappers Mariska Jung en Laura Boerhout,⁹ die zo snel mogelijk willen afrekenen met de racistische karikatuur. “Zijn er serieus nog mensen die uitgelegd moeten krijgen dat Zwarte Piet niet zwart

is van het roet?” Twee andere wetenschappers, Maartje Janse en Karwan Fatah-Black, maakten er vorig jaar bezwaar tegen dat de Leidse universiteit aan hun medewerkers chocoladeletters uitdeelde met een eetbaar Zwarte Piet-hoofd, als deel van hun eindejaarsgeschenk.¹⁰ “De universiteit kiest er daarmee voor zich te vereenzelvigen met een traditie die niet alleen controversieel, maar ook zo’n beetje aan zijn eind gekomen is: de traditie waarin Sinterklaas wordt afgebeeld met een karikaturale zwarte knecht”, schreven ze. “Deze zwarte knecht is historisch gesproken een relatief nieuw verschijnsel: terwijl het Sinterklaasfeest ouder is en knechten in verschillende gedaanten kent, werd een zwarte knecht pas in 1850 voor het eerst afgebeeld in een Nederlands kinderboek. Niet toevallig was dat in de jaren dat Nederland debatteerde over de manier waarop slavernij in de koloniën moest worden afgeschaft. Het is niet ondenkbaar dat de zwarte, gehoorzame knecht de angst voor slavenopstanden na de afschaffing van slavernij moest bezweren.”

Zelfs de Sinterklaas-lobby, die de laatste jaren de zeilen flink moest bijzetten, ziet in dat de tijden zijn veranderd en het beeld van Zwarte Piet moet worden bijgesteld. Het oubollige Sint Nicolaas Genootschap pleit weliswaar niet voor afschaffing van de racistische karikatuur, maar wenst wel een aantal eigenschappen uit te bannen die van oudsher kenmerkend zijn voor Zwarte Piet, zoals zijn domme, brutale, kinderlijke en vrolijk dansende verschijning. Het genootschap zou hem naar eigen zeggen graag opwaarderen tot “een onmisbare manager”.¹¹ Men wil hem dus moderniseren en met het voortrazende kapitalistische tij mee laten gaan. Zo bezien zou de ouderwetse pseudoheilige Sinterklaas moeten worden omgetoverd tot een CEO van een internationaal bedrijf die zijn zwarte managers inzet om de inkoop en verspreiding van zijn cadeaus in goede orde te laten verlopen. Dat roept de vraag op waarom Piet ook in de rol van manager nog steeds het uiterlijk van een soort achttiende-eeuwse huisknecht zou moeten hebben. Genootschap-voorzitter Jan van Wijk blijft, wellicht tegen beter weten in, de opvatting bestrijden dat Zwarte Piet zijn langste tijd heeft gehad: “Het is aan Sinterklaas om uit te maken welke Pieten hij meeneemt en tot nog toe kiest hij voor Zwarte Pieten.” Met andere woorden: Sinterklaas moet de baas blijven die zijn bedienden uitkiest, en die knechten behoren zwart te zijn. Aan de baas-knechtverhouding mag volgens het genootschap niet worden getornd. De wens om Zwarte Piet het imago te geven van een hedendaagse manager zou wel eens kunnen voortkomen uit de behoefte om die scheve machtsverhouding te behouden door hem te camoufleren. Maar zelfs deze club van blackface-fans lijkt langzamerhand tegen heug en meug te moeten gaan erkennen dat de Sint en Piet-traditie in de bestaande vorm aan het wankelen is.

GOLLIWOG

Als de scheuren in het witte Nederlandse kamp niet voldoende zouden zijn om Zwarte Piet op te doeken, dan komt er altijd nog een heleboel anti-racistische steun vanuit het buitenland aansnellen. Of het nu gaat om bijvoorbeeld Duitsland, Groot-Brittannië of de Verenigde Staten, overal staan mensen op die geschokt en boos moeten vaststellen dat de racistische blackface-folklore in Nederland nog steeds wordt toegestaan. Het Black Pete-debat gaat de hele wereld rond.¹² Verbijsterd roept men uit: “Nederland lijkt nog in de negentiende eeuw te leven”. Niet alleen

Een selectie uit de pakweg 50 nieuwe artikelen, blogs, aankondigingen, verslagen en cartoons die op doorbraak.eu zijn verschenen sinds het vorige nummer van deze krant.

Van tentenkamp naar vluchtkerk

(4 december, Harry Westerink)

Niet vertrouwen op tijdelijke opvang onder controle van de staat, in afwachting van deportatie, maar strijden voor zelfbeschikking en onderdak in eigen beheer. Zo kan de houding van de vluchtelingen worden beschreven voor en na de ontruiming van het Amsterdamse tentenkamp aan de Notweg.

Dag en nacht in actie om hier te zijn en te blijven

(13 december, Max de Jong en Harry Westerink)

De vluchtelingen en ondersteuners hebben 24 uur lang laten zien waar onverzettelijkheid en geloof in eigen kunnen toe in staat is. Eens te meer hebben ze het misdadige smoel van de staat blootgelegd, die vluchtelingen tussen wal en schip minacht, treitert en opjaagt. Maar de vluchtelingen geven zich niet gewonnen. De tentenkampstrijd die al een jaar aan de gang is, eindigt niet bij deze ontruiming, maar begint pas.

Indonesië-weigeraars eisen eerherstel

(19 december, Harry Westerink)

Terwijl Nederlandse militairen ter plekke aan de lopende band oorlogsmisdaden begingen, werden de Indonesië-weigeraars gebrandmerkt als tuig, boeven en landverraders. Maassen werd in 1950 veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf en later ook nog eens uitgesloten van het kiesrecht.

“One big union. We shall be all”. Is een nieuwe autonomie mogelijk?

(19 december, Detlef Hartmann)

“One big union”, niet als vakbond bedoeld, maar als een unie, een gemeenschap van alle uitgebuite en rechteloos gemaakte mensen, van allen wier recht op brood en waardigheid met voeten wordt getreden. De vergelijkbaarheid van deze tijd met andere tijden van omwentelingen, zoals de jaren veertig en vijftig van de negentiende eeuw, berust op het feit dat innovatie-offensieven in elke historische etappe zich steeds op een fundamentele sociale devaluatie richten. En dat ze ook steeds op volledige nieuwe vormen van verzet, zelforganisatie en zelfhandhaving stuiten.

Rechtszaak tegen Joke Kaviaar

(7 januari, Joke Kaviaar)

En dan word ik beticht van het oproepen tot geweld?! Het geweld, dat komt van de staat. Verzet en sabotage zijn geen geweld, zij zijn noodzakelijk, oprecht, en bevechten de vrijheid. Zij raken geen mens in het bestaan, zij raken in het beste geval materieel, wapens en structuur die wordt ingezet om dat staatsgeweld uit te kunnen voeren.

Lichtmonument voor de slachtoffers van het Nederlandse kolonialisme

(8 januari, Harry Westerink)

We leven in een tijd waarin de stem van de slachtoffers van het Nederlandse kolonialisme dreigt te worden overschreeuwd door die van overspannen nationalistten die onbeschaamd trots willen zijn op de historie van hun land - en die de slavernijpraktijken, moord- en roofpartijen van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en de West-Indische Compagnie (WIC) goedpraten door ze te kenmerken als ‘normaal voor die tijd’ of als ‘collateral damage’ van de Gouden Eeuw.

persbureaus als Associated Press besteden kritisch aandacht aan Zwarte Piet, maar ook Aljazeera.¹³ De kritiek op de blackface-folklore in Nederland lijkt ook de discussie in Duitsland te hebben aangewakkerd over het zwartschminken van kinderen tijdens de viering van drie koningen in dat land.¹⁴ Wat in Nederland niet zou moeten gebeuren, mag ook niet in Duitsland plaatsvinden, zo stellen critici daar. Ze zullen zich daarbij in hun standpunt gesterkt voelen door het internationale protest tegen het Zwarte Piet-racisme.

Dat steeds massalere protest leidt ertoe dat het nationalistische fantasiebeeld van Nederland als een progressieve en tolerante natie in duigen valt. Hoewel menig Nederlander dat beeld krampachtig overeind probeert te houden, komt men nu overal ter wereld tot de ontdekking dat dit land een achterlijke cultuur heeft en een flinke beschavingsachterstand kent. Buitenlandse bedrijven met vestigingen in Nederland weigeren om zich aan te passen aan het Zwarte Piet-racisme, want het eigen personeel neemt er aanstoot aan. Meedoen met de blackface-folklore zou het imago van die bedrijven ook schade toebrengen. ”Daar is die Sinterklaas met zijn leger van zwarte slaven”, merken Amerikanen¹⁵ op als ze op 5 december in Nederland op straat lopen. Het land van de molens, klompen en tulpen blijft zwarten uit te beelden als de knechten van witten, stellen ze verontrust vast. Als het hun portemonnee zou kunnen treffen, dan blijken opvallend veel Zwarte Piet-fans er ineens, heel opportunistisch, wel rekening mee te houden dat ze met hun racistische traditie veel buitenlandse zakenpartners en toeristen zouden kunnen tergen en zich daardoor uit de markt zouden kunnen prijzen. Op luchthaven Schiphol is men dan ook voor en op 5 december heel terughoudend met het tonen van de bekende racistische karikaturen.

Door de toenemende ergernis en hoon die internationaal neerdaalt op het koude kikkerlandje zien Zwarte Piet-fans zich gedwongen om de zelfgenoegzame nationalistische houding te matigen die ervan uitgaat dat buitenlanders niets begrijpen van de Sinterklaas-traditie en daarover eerst maar eens een lesje moeten leren. Zo stort het nationale zelfbeeld als een kaartenhuis in elkaar. Diep van binnen weten veel Nederlanders wel dat hun blackface-folklore gevoelig ligt. Als ze zich in het buitenland bevinden, dan zijn ze op hun hoede. Hema besteedt in zijn vestiging in Londen wel aandacht aan het Sinterklaasfeest, maar laat wijselijk geen zwartgeschminkte knechten toe. De Pieten in de winkel hebben alleen zwarte stippen op hun wangen. Ook in een Nederlands café in de Britse hoofdstad is Zwarte Piet niet welkom, omdat men vreest door de overheid aangeklaagd te worden wegens racisme. De Golliwog,¹⁶ het Britse broertje van Zwarte Piet, is wegens belediging en stigmatisering van zwarten al lang bij het grof vuil van de geschiedenis gezet.¹⁷ De Nederlanders moeten het dus niet in hun hoofd halen om in Groot-Brittannië onbekommerd hun eigen variant op de Golliwog te introduceren.

De Golliwog, het Britse broertje van Zwarte Piet.

CAMPAGNE

De al langer heersende onvrede met de Zwarte Piet-figuur is vanaf de zomer van 2011 verder in een stroomversnelling geraakt door de inzet van Quinsy Gario¹⁸ en anderen van de “Zwarte Piet is racisme”-campagne.¹⁹ De arrestatie van een paar activisten²⁰

tijdens de intocht van Sinterklaas in Dordrecht veroorzaakte internationaal grote verontwaardiging. Ze werden hardhandig aangehouden, alleen maar omdat ze een T-shirt met de tekst “Zwarte Piet is racisme” droegen. De toch al flink gegroeide irritatie over het toestaan van dat racisme werd aangevuld met woede over deze schending van de vrijheid van meningsuiting. De overheid bleek kritiek op Zwarte Piet met repressie te beantwoorden. Dat schoot velen in het verkeerde keelgat, ook mensen die voorheen al wel hadden getwijfeld over Zwarte Piet, maar zich daarover tot dan toe nog wat verdekt hadden opgesteld. Nu spraken meer Zwarte Piet-critici zich er openlijk over uit. De “Zwarte Piet is racisme”-campagne heeft door intensief straatwerk velen gemobiliseerd tegen de racistische karikatuur. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen, zozeer zelfs dat Gario onlangs stelde dat zijn doel, het blijvend ter discussie stellen van Zwarte Piet, was bereikt. Inmiddels heeft het invloedrijke Landelijk Platform Slavernijverleden,²¹ dat jarenlang heeft geijverd voor de komst van het slavernijmonument in het Amsterdamse Oosterpark, een klacht tegen het Zwarte Piet-racisme ingediend.²² Men wil de zaak ook internationaal gaan aankaarten en zo de druk op Nederland opvoeren.

Hoe je het ook wendt of keert, of je nu hoog of laag springt, er is geen houden meer aan: vroeger of later gaat Zwarte Piet verdwijnen. Hoe eerder, hoe beter. Het protest tegen de knecht van Sint boekt succes en maakt deel uit van een bredere strijd tegen het Nederlandse kolonialisme en nationalisme. De kritische verwerking van het koloniale verleden is sinds zo’n 15 jaar steeds meer op stoom gekomen. Dat levert allerlei resultaten op, niet alleen de komst van het Amsterdamse slavernijmonument, de jaarlijkse herdenking van de afschaffing van de slavernij op 1 juli en pittige debatten over het slavernijverleden,²³ maar ook een overwinning²⁴ in de rechtszaak over de oorlogsmisdaden van het Nederlandse leger in het dorp Rawagede tijdens de koloniale oorlog tegen Indonesië. Inmiddels worden door Indonesische nabestaanden²⁵ en door Nederlandse Indonesië-weigeraars²⁶ nieuwe rechtszaken aangespannen waarin de Nederlandse staat wordt aangeklaagd voor misdaden tijdens de koloniale overheersing van Indonesië door Nederland.

Harry Westerink

Noten

1. “Zwarte Piet? Afschminken!”, Harry Westerink, 14 december 2009, www.doorbraak.eu.
2. “Zwarte Piet is racisme”-campagnevideo, www.youtube.com.
3. “Wethouder Van Es: ‘Tijd om afscheid te nemen van Zwarte Piet’”, Patrick Meershoek, www.parool.nl.
4. “Naar een afscheid van Zwarte Piet”, John Helsloot, <http://depot.knaw.nl>.
5. “Read the masks. Tradition is not given”, <http://vimeo.com>.
6. “Actie tegen racistisch fenomeen van Zwarte Piet”, 20 augustus 2008, www.doorbraak.eu.
7. “Gescheld van rechts-populistische Zwarte Piet-fans”, 29 augustus, www.doorbraak.eu.
8. “Actie tegen Zwarte Piet eenzijdig afgelast door Van Abbemuseum”, 29 augustus 2008, www.doorbraak.eu.
9. “2013 wordt het laatste jaar dat we over Zwarte Piet praten”, Mariska Jung en Laura Boerhout, www.joop.nl.
10. “Wij hoeven die Piet niet”, Maartje Janse en Karwan Fatah-Black, www.mareonline.nl.
11. “Sint Nicolaas Genootschap: ‘Zwarte Piet is een onmisbare manager’”, Patrick Meershoek, www.parool.nl.
12. “‘Black Pete’-debat gaat de wereld rond”, www.joop.nl.
13. “Blackface for the holidays”, <http://stream.aljazeera.com>.
14. “Zwarte Pieten-discussie nu ook in Duitsland”, www.joop.nl.
15. “Amerikanen over Sinterklaas en zijn Pieten: ‘it’s an army of black slaves’”, Jeannine Julen, www.nrc.nl.
16. “Like the Golliwog, Zwarte Piet is a racist relic, so why is it part of the modern Dutch Christmas”, Bel Parnell-Berry en Karlijn Volke, www.independent.co.uk.
17. “Breed Brits protest tegen Zwarte Piet-racisme”, Harry Westerink, 30 maart 2009, www.doorbraak.eu.
18. “Op weg naar een samenleving zonder Zwarte Piet”, Jos Hooimeijer en Harry Westerink, 5 november 2012, www.doorbraak.eu.
19. <http://zwartepietisracisme.tumblr.com>
20. “Keiharde politierepressie na kritiek op Zwarte Piet-racisme”, Harry Westerink, 14 november 2011, www.doorbraak.eu.
21. www.platformslavernijmonument.nl
22. “Racismeklacht tegen Zwarte Piet”, www.iisr.nl.
23. “Keiharde discussie na tv-serie ‘De slavernij’”, Harry Westerink, 24 oktober 2011, www.doorbraak.eu.
24. “Rechter stelt Nederland aansprakelijk voor massamoord in Indonesië”, Harry Westerink, 15 september 2011, www.doorbraak.eu.
25. “Na Rawagede-zaak nieuwe aanklacht tegen koloniale massamoord in Indonesië”, Harry Westerink, 8 mei 2012, www.doorbraak.eu.
26. “Indonesië-weigeraars eisen eerherstel”, Harry Westerink, 19 december 2012, www.doorbraak.eu.

Organiseren op basis van waarden of belangen?

Een lopende discussie binnen Doorbraak gaat over de vraag wat de doorslag zou moeten geven in de strijd voor een fundamenteel andere samenleving. Zijn dat de waarden waar we voor staan of draait het om de belangen van de mensen op wie we ons richten? Of hoeven we geen keuze te maken? Een eerste indruk van een debat in volle gang.

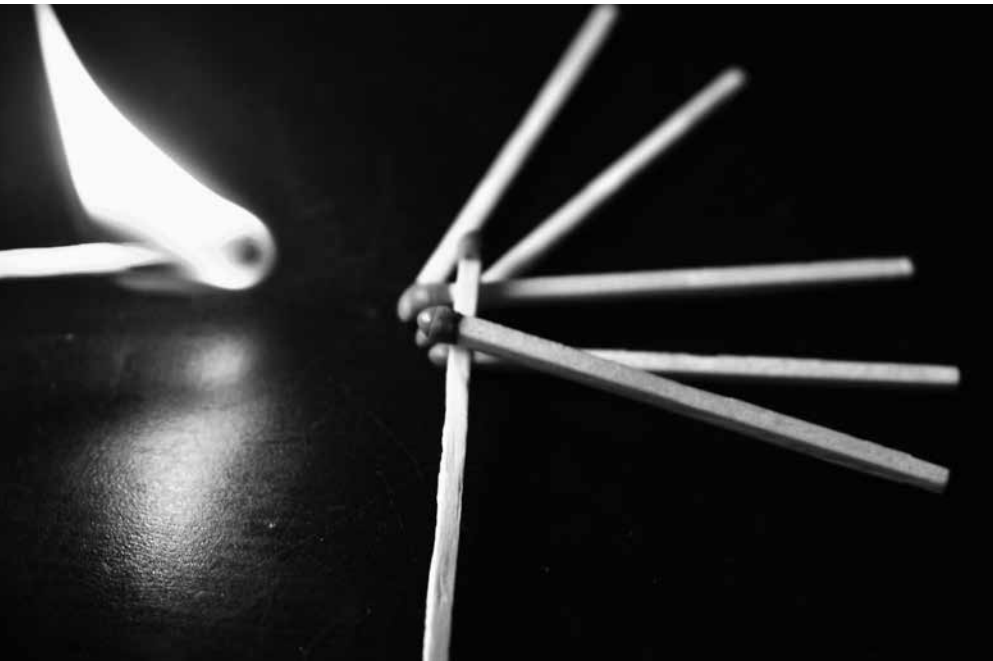

FOTO: GREGOR EGITZ

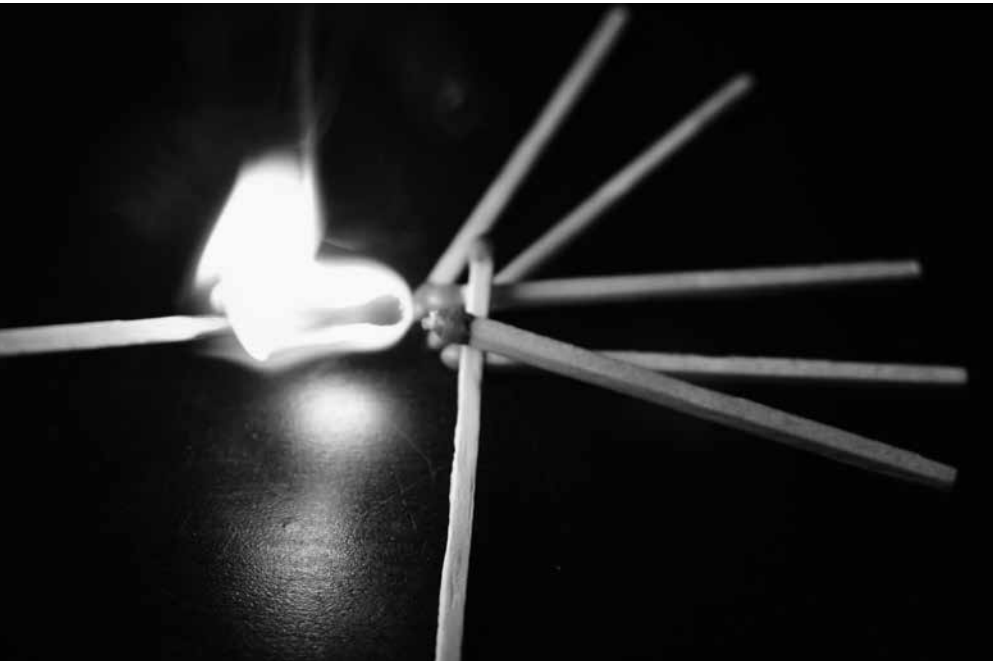

FOTO: GREGOR EGITZ

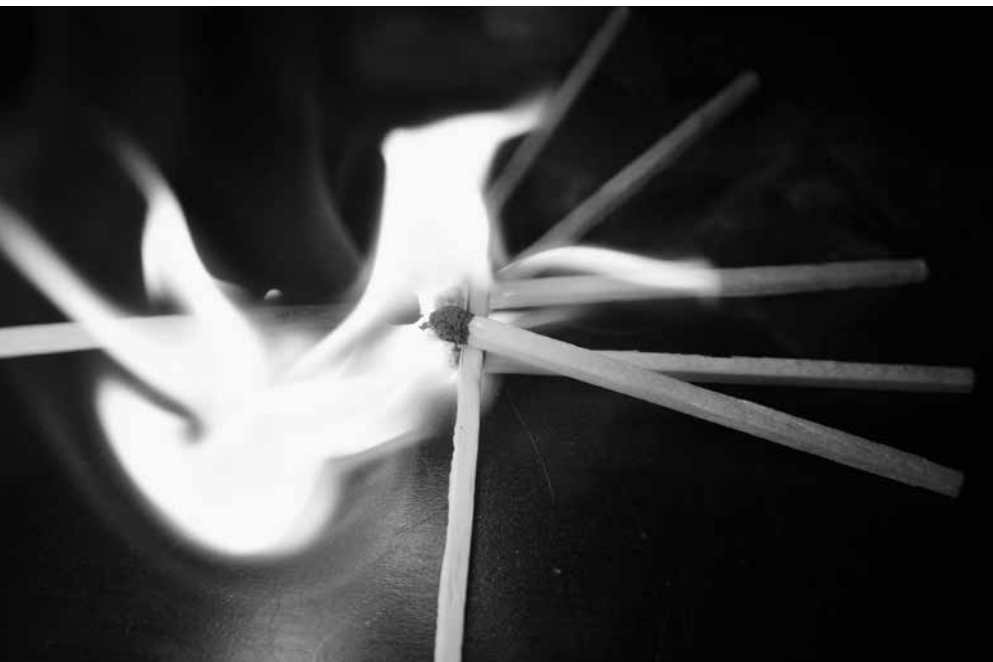

FOTO: GREGOR EGITZ

Anders dan veel andere radicaal-linkse groepen in Nederland heeft Doorbraak geen eenduidige ideologische grondslag. We laten ons in praktijk en theorie inspireren door een rijke geschiedenis aan uiteenlopende linkse bewegingen en stromingen. Dat maakt ons als organisatie echter geenszins minder principieel. Sommige voorlopers van Doorbraak (De Fabel van de illegaal niet in de laatste plaats) hadden zelfs de reputatie principiële scherpstijpers te zijn. Ook vandaag de dag houden we als Doorbraak op een aantal terreinen uitdrukkelijk vast aan onze basiswaarden, waar andere radicaal-linkse groepen op dat vlak uit strategische overwegingen soms een oogje willen toeknippen. Zo sprak Doorbraak zich de afgelopen jaren bijvoorbeeld als een van de weinigen in het radicaal-linkse landschap ook expliciet uit tegen moslimfundamentalisme.¹ Tijdens het schrijf- en discussieproces dat uiteindelijk tot ons voorlopige manifest² heeft geleid, stonden begrippen als “gelijkheid”, “vrijheid” en “democratie” vaak centraal. Die basiswaarden worden in het manifest dan ook als elementaire waarden uiteengezet. Met begrippen als “macht van onderop”, “decentralisme”, “anti-kapitalisme” geven we daar verder inhoud aan. We zien deze waarden en principes dus als een belangrijke grondslag voor ons politiek activisme.

LAKMOESPROEF

Tegelijkertijd willen we ook heel graag praktijkgericht blijven. Zo kiezen we onze politieke speerpunten niet alleen op basis van principiële overwegingen. We hebben de afgelopen jaren ook aan veel breed opgezette acties, comités en samenwerkingsverbanden bijgedragen, waar we het inhoudelijk niet altijd helemaal met alle deelnemers eens waren - maar dat bleek vaak ook niet nodig te zijn. Zo probeerde Doorbraak zich de afgelopen jaren in meer of mindere mate, en met wisselend succes, onder meer te organiseren met baanlozen, dwangarbeiders en mensen met een gesubsidieerde baan, met illegaal gemaakte migranten en vluchtelingen, strijdende schoonmakers, studenten, slachtoffers van racisme, enzovoorts. We nemen daarbij heel vaak de belangen en motivaties van die ander als uitgangspunt. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we ons niet bewust blijven van onze eigen waarden, maar in het organiseren in de praktijk staat ons eigen programma niet direct centraal. We nemen niet eerst een ideologische lakmoesproef af bij iedereen met wie we te maken hebben. Of iemand inhoudelijk met ons op één lijn zit, moet uiteindelijk vooral in de praktijk blijken. Bovendien kunnen we misschien juist door in de samenwerking uit te gaan van gedeelde belangen - in plaats van gedeelde waarden - mensen langzamerhand ook voor onze waarden winnen.

Toch dient zich hier een soort spanning aan die ons het onderzoeken waard lijkt. Want hoe zien we nu precies de verhouding tussen waarden en belangen? We willen geen puristische sekte zijn, maar ook niet een soort politieke ANWB. Hoe vinden we het midden tussen waarden en belangen? Wat zijn onze ervaringen met de spanningen tussen die twee? Hoe denken we daar in de praktijk mee om te gaan? Inzet van dit discussiestuk is niet zozeer om hier een concreet standpunt of strategie in te formuleren, maar vooral om stil te staan bij mogelijke problemen die we in het verleden hebben ondervonden en in de nabije toekomst zouden kunnen gaan ondervinden, en om een aanzet te geven tot meer reflectie op dit fundamentele probleem.

DWANGARBEID

Binnen Doorbraak hebben we uiteenlopende ervaringen met het organiseren op basis van gedeelde belangen. De Leidse afdeling werkt al jaren samen met illegaal gemaakte vluchtelingen en migranten. Dat is aan de ene kant met name ingegeven door waarden: de meeste Doorbraak-leden zijn zelf immers niet geïlegaliseerd, en ondervinden de problemen van deze mensen dus niet zelf aan den lijve. Waar naar buiten toe de belangen van te organiseren groepen dus centraal stonden, bestonden de drijfveren binnen de eigen organisatie voornamelijk uit dieper

ervaren waarden, zoals anti-racisme, autonomie en de afwijzing van migratiebeheersing.

Daarnaast is een aantal Doorbraak-leden actief in de vakbond, waar de laatste jaren veel ervaring is opgedaan met organizingstrategieën.³ Het gedeelde belang staat hier als bindende factor per definitie voorop. Vaak blijkt dat de te organiseren arbeiders, zoals recentelijk de schoonmakers, soms heel uiteenlopende waarden hebben. Een deel van hen is bijvoorbeeld moslim, terwijl een aantal van hun “autochtone” collega’s op de PVV stemt. Juist omdat deze mensen in de strijd tegen bazen en overheden op elkaar en op elkaars solidariteit zijn aangewezen, zo blijkt in de praktijk, worden deze verschillen in waarden in de loop der tijd minder problematisch, of verdwijnen ze zelfs voor een belangrijk deel.

De Leidse afdeling heeft de afgelopen tijd tevens veel ervaring opgedaan met het organiseren van bijstandsgerechtigden die onder dwang te werk worden gesteld. Doorbraak wordt door veel dwangarbeiders in vertrouwen genomen, actief benaderd en van informatie voorzien. Het Leidse dwangarbeidcentrum en de gemeente Leiden zien Doorbraak als een belangrijke organiserende kracht achter het langzaam groeiende protest - hetgeen ook een goed teken is. Een van de redenen voor ons recente succes⁴ op dit vlak is wellicht dat de betrokken Doorbraak-activisten niet erg ver van de dwangarbeiders af staan, en vaak vergelijkbare belangen hebben: ook diverse Doorbrakers zijn in hun eigen leven bekend met de dreiging van dwangarbeid en inkomenskorting. Heel anders waren bijvoorbeeld onze ervaringen in Nijmegen, waar we ons probeerden te organiseren met mensen die hun gesubsidieerde banen dreigden te verliezen.⁵ Het feit dat we zelf niet tot deze groep mensen behoorden - en dus niet direct gedeelde belangen hadden - kon soms zeker een complicerende factor zijn.

MEDESTANDERS

Bovendien heeft Doorbraak zich de afgelopen jaren ook sterk laten inspireren door tactieken en organisatiemethoden die beter bij een op gedeelde belangen gebaseerde strijd lijken aan te sluiten. De organizingmethode⁶ en framing⁷ zijn voorbeelden van zulke “pragmatische” technieken die we in de arm hebben genomen. Hoewel dit twee heel verschillende technieken zijn met uiteenlopende doelstellingen, hebben ze toch wel het een en ander gemeen. In beide gevallen zijn we wat terughoudend om er ideologisch meteen “met gestrekt been in te gaan”. In plaats daarvan kijken we vooral naar wat mensen beweegt, waar ze zelf verandering in willen zien en hoe ze zich de strijd voor die verandering voorstellen. Wij richten ons - zowel bij organizing als bij framing - dus op de realiteit, en de beleving daarvan, van de mensen met wie we ons graag zouden verbinden.

Bij het organiseren op basis van belangen hebben we de nodige positieve ervaringen opgedaan. Voor mensen die in radicaal-linkse kringen verkeren, kan het organiseren op basis van belangen erg bevrijdend werken. Ineens gaat er een wereld voor hen open: het aantal potentiële medestanders wordt zo aanzienlijk groter. Wie alleen maar organiseert op basis van radicaal-linkse waarden zoals bijvoorbeeld anti-kapitalisme, anti-patriarchaat of weerstand tegen staat of autoriteit, die is aangewezen op een relatief kleine groep bondgenoten. De keuze voor bredere thema’s op het gebied van belangen vergroot onze wereld. Ook stelt het ons in staat om mensen via die weg beetje bij beetje bekend te maken met onze eigen, dieper liggende waarden die ons tot strijd motiveren.

Toch is het organiseren op basis van belangen geen onverdeeld succesverhaal. Ten eerste moeten we hier een grens trekken tussen onze interne organisatie en de externe samenwerking. Het overgrote deel van de kameraden die daadwerkelijk actief lid zijn geworden van Doorbraak, had vaak al een achtergrond in linkse kringen, en deelde van meet af aan onze waarden. Het zijn dus met name de waarden die mensen er uiteindelijk toe motiveren om lid te worden, niet de

India, verkrachting en verzet met wereldwijde betekenis

(8 januari, Peter Storm)

Nabestaanden en hun sympathisanten roepen: “Hang the rapists!” en dergelijke. Maar dit soort oproepen worden ook gevoed door rechtse politici met name van de hindoe-chauvinistische BJP, die zich in de protesten gemengd hebben en er een nare law-and-order-draai aan proberen te geven. De oproep tot de doodstraf voor verkrachting lost niets op, en versterkt juist de algehele gewelddadigheid van de Indiase staat - een staat die zich nu en dan zelf van verkrachting bedient om haar orde te handhaven.

Is Petrus links?

(17 januari, Sjaak van der Velden)

De Palestijnen hadden er misschien meer aan gehad als Van Agt zich in de tijd dat hij premier was voor hen had ingezet. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de mensen die de dupe zijn geworden van de sociale afbraakpolitiek onder De Vries en Lubbers.

Dwargarbeid in Vlissingen: vierenhalf jaar ritme opdoen

(21 januari, Belle van Zon)

De groene verf geeft af op onze kleren. Gelukkig gaat het eruit in de was. Jerrel heeft gewerkt in het leger van Suriname. Hij is sergeant geweest en als hij chagrijnig is, commandeert hij ons. Een paar mensen kunnen daar niet tegen en worden boos. Tranen. Schelden. Er verandert niets.

De stad is van ons

(28 januari, Piet van der Lende)

Volgens mij is de eindeloze opsplitsing van de bevolking in deelbelangen en van daaruit de strijd voeren, een aspect van de neo-liberale verdeel- en heerspolitiek. En niet wat veel mensen willen. Want al die deelbelangen en verdelende maatregelen komen in het individu samen: je wordt niet alleen op je werk geconfronteerd met verslechtingen, nee, de huur gaat omhoog, het recht op thuiszorg bij ziekte wordt afgeschaft, het buurthuis verdwijnt, de eigen bijdrage voor medicijnen gaat omhoog, enzovoorts.

Zelfkastijding in zen-toestand

(30 januari, Jörn Schulz)

Aangezien ziekte - wat in een kapitalistische context gezien wordt als het ontbreken van productiviteit - nu steeds meer als een individuele mislukking of het gevolg van een zwakke wil geldt, kan het binnenkort een misdrijf worden om ontspannen op de bank te hangen. Zo heeft het jobcenter Brandenburg/Havel achttien werklozen met stappentellers uitgerust. Wie het meeste loopt - het maakt niet uit waarheen - krijgt een prijs.

Stop de afbraak van de thuiszorg

(31 januari, Floris Nagtegaal)

Mensen die thuiszorg nodig hebben, zullen die straks niet meer ontvangen. Zij zullen “hun eigen netwerk moeten aanspreken”, heet het. Het aantal mensen dat een indicatie voor thuiszorg weet te bemachtigen zal sterk verminderen. De indicaties die cliënten krijgen, zijn bovendien de laatste jaren al drastisch omlaag gegaan qua zwaarte (categorie) en aantal uren.

Precaire huurders in actie tegen huisjesmelker

(5 februari, Harry Westerink)

In het hele land doen woningcorporaties hun leegstaande woningen steeds meer in “beheer” bij een van de inmiddels tientallen anti-kraakbureaus. Daarmee lopen de corporaties niet alleen huurinkomsten mis, maar dwingen ze arme woningzoekenden om genoeg te nemen met een asociale huisbaas die zijn huurders rechteloos maakt en respectloos behandelt.

gemeenschappelijke belangen. Wat betreft de samenwerking van Doorbraak als organisatie met andere organisaties en individuen bestaat er wel een risico op inhoudelijke verschraling doordat een vaag gedeeld gevoel dat we bepaalde belangen delen soms niet genoeg is om ook inhoudelijk met een sterk tegenverhaal te komen. Dat kan soms leiden tot een weinig gearticuleerd geheel van diverse standpunten, waarbij de ideologische samenhang wordt verwaarloosd.

SOLIDARITEIT

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat in de samenwerking onze waarden niet worden ondergesneeuwd? Zouden we onszelf en onze partners niet soms moeten dwingen tot meer solidariteit met anderen, die zich in een heel andere situatie bevinden - en dus soms andere belangen hebben? Een goed voorbeeld daarvan vonden we bij de Franse werklozen van het collectief Résistance au Travail Obligatoire.⁸ Zij eisen van nieuwe kameraden dat ze zich eerst een keer inspannen voor het oplossen van andermens problemen, en creëren zo een basis voor sterke solidariteit die over de grenzen van het gedeelde belang heen reikt. De vraag is natuurlijk of mensen zo niet onnodig geïnstrumentaliseerd worden. Willen we mensen op deze manier dwingen tot het strijden voor belangen die niet meteen de hunne zijn? Dringen we hen zo niet vooral onze eigen waarden op, zoals solidariteit? Hier komen we tot het centrale probleem in de spanning tussen waarden en belangen. Want hoewel gedeelde belangen steeds vaker centraal staan in onze manier van organiseren, vormen onze radicaal-linkse waarden daar wel degelijk doorgaans de aanleiding toe. Uiteindelijk worden belangen dus ingezet voor de strijd voor fundamentele waarden. Wat is daar problematisch aan?

Ervaringen met de vakbondsstrijd dienen hier als een goed voorbeeld. Aan de ene kant wordt die strijd voornamelijk georganiseerd op basis van gedeelde belangen. Aan de andere kant zien we hoe gemeenschappelijke belangen ook worden ingezet ten behoeve van dieper gelegen waarden - bijvoorbeeld de waarden van de vakbond of van individuele organizers. In de strijd zullen mensen, bijvoorbeeld stakende schoonmakers, inzien dat ze belangen delen met anderen met wie ze zich nooit of onvoldoende hebben geïdentificeerd, of dat ze in het verleden over hun belangen zijn voorgelogen. Mensen worden zo gestimuleerd om te concluderen dat hun waarden (deels) anders zijn dan ze zelf altijd hadden vermoed. Het gaat er met andere woorden om om de gedeelde belangen van die arbeiders als een soort hefboom te gebruiken om het beeld dat ze van hun politieke waarden hebben, te veranderen en te sturen. Deze opstelling vooronderstelt dat we ook creatief en flexibel omgaan met de wijze waarop we onze eigen belangen formuleren en presenteren. Door voortdurend te blijven kneden en schaven aan die formulering, door die aan te passen en te vergelijken met het beeld dat anderen van hun belangen hebben, creëren we een gezamenlijk uitgangspunt, waarin onze belangen als gemeenschappelijk worden ervaren. Maar we doen dit wel om mensen uiteindelijk voor onze waarden te winnen - die daarentegen niet ter discussie staan. Met andere woorden: waar belangen dus wel als veranderlijk worden voorgesteld, geldt dit niet voor dieper liggende waarden. Suggereert dit niet dat we vinden dat we het uiteindelijk zelf altijd bij het rechte eind hebben? Spreekt hieruit, anders gezegd, niet een soort arrogantie van het eigen gelijk?

Een andere optie is om de achterliggende waarden te laten voor wat ze zijn. Is het organiseren op basis van gedeelde belangen niet gewoon genoeg? Maken we zaken niet onnodig gecompliceerd door te spreken over een tegenstelling of verschil tussen waarden en belangen? Is de vraagstelling zelf niet het probleem? Waarom kunnen we niet gewoon organiseren op basis van wat we met anderen gemeen hebben, samen met onze lotgenoten?

LOTGENOTEN

Het probleem met deze laatste optie is dat we nu eenmaal niet altijd elkaars lotgenoten zijn. Sommigen van onze leden hebben wellicht ten dele wel dezelfde ervaringen en belangen als de onderdrukte of uitgebuite minderheden met wie we ons graag zouden organiseren, maar voor veel Doorbrakers geldt dat niet zozeer. Hoewel het ons uitdrukkelijke doel is om grenzen tussen hoog- en laagopgeleiden, “allochtoon” en “autochtoon”, werkenden en baanlozen, enzovoorts, te doorbreken, bestaat Doorbraak toch voor een flink deel uit hoger dan gemiddeld opgeleide,

witte middenklassers. Dat is niet iets waarvoor we ons moeten verontschuldigen, maar het zou verkeerd zijn om dit te ontkennen of negeren. Door te doen alsof we ons allemaal in dezelfde positie bevinden, of allemaal primair dezelfde belangen hebben, lopen we het risico dat we bepaalde bestaande machtsdynamieken en invloedbases onbesproken laten. We moeten dus ook eerlijk erkennen dat we in eerste instantie niet allemaal dezelfde belangen hebben, ook al willen we wel degelijk samen de strijd aangaan. Dat wil natuurlijk geenszins zeggen dat we ons als hulpverleners of “geëngageerde buitenstaanders” moeten opstellen - dat willen we immers nadrukkelijk niet - maar wel dat we moeten erkennen dat er bepaalde verschillen zijn, juist ook in termen van belangen.

Wat dat betreft is het voorbeeld van de dwargarbeiders het interessantst, omdat een aantal van ons hier wel degelijk belang bij heeft. Bijvoorbeeld omdat ze zelf ook riskeren om op kortere dan wel langere termijn aan een dwargarbeidsregime onderworpen te worden. Dat geldt in eerste instantie natuurlijk voor de uitkeringsgerechtigden onder ons, maar in brede zin voor iedereen - gegeven dat we ons in tijden van economische crisis en precarisering bevinden en dat iedereen morgen zonder werk kan komen te zitten. In dit specifieke voorbeeld van een strijd die we hebben opgepakt, is er dus wel degelijk sprake van een sterker gedeeld belang. In de praktijk blijkt het daarom gemakkelijker om ons met andere mensen te organiseren. Het is voor andere betrokkenen veel vanzelfsprekender waarom Doorbraak zich hiervoor wil inzetten. Dat leidt tot minder argwaan en tot meer herkenning.

Daar valt een les uit te leren. Wanneer we ons met anderen willen organiseren, dienen we ons niet alleen af te vragen op welke manier er sprake kan zijn van gedeelde belangen. We zullen verder moeten gaan dan dat, en ons moeten afvragen waarom anderen zouden willen samenwerken met ons. Waarom zouden anderen zich in ons en in onze strijd herkennen? Waarom zouden zij zich met ons identificeren? Deze vraagstelling vervult niet zozeer een strategische functie, maar is fundamenteeler en nodigt uit tot meer kritische zelfreflectie. Als we ons daadwerkelijk over verschillen in belangen en identiteit heen willen zetten, teneinde ons op basis van belangen en waarden te organiseren, dan zullen we ons niet alleen moeten afvragen hoe anderen te bereiken. We zullen ook manieren moeten vinden om ons eigen beeld van onze belangen - en de daarmee corresponderende diepere waarden - kritisch tegen het licht te houden en waar nodig te herformuleren.

Dat betekent met andere woorden dat we manieren moeten vinden om elkaars lotgenoten te worden, zonder er vanuit te gaan dat we dat vanzelfsprekend al zijn. Voor een deel kunnen we daar alleen door onze dieper ervaren waarden toe gezet worden, maar als we ons daadwerkelijk lotgenoot willen voelen, dan wil dat ook zeggen dat we die waarden nooit kritiekloos als een gegeven mogen zien. Elkaars lotgenoten zijn gaat dus verder dan alleen gedeelde belangen hebben. Het vooronderstelt aan de ene kant dat we meer gemeen kunnen hebben dan alleen maar concrete belangen. Maar het suggereert aan de andere kant ook dat we ons elkaars belangen eigen kunnen maken. Pas dan kan men het echt over lotgenoten hebben.

Max de Jong

Noten

1. “Moslimfundamentalisme (fundamentalisme-discussie deel 1)”, Doorbraak, 5 december 2008, www.doorbraak.eu.
2. “Doorbraak naar een andere samenleving!”, Doorbraak, 22 oktober 2012, www.doorbraak.eu.
3. “We moeten heel doelgericht mensen gaan organiseren”, Eric Krebbers, 11 oktober 2010, www.doorbraak.eu.
4. “Leids strijdexperiment tegen dwargarbeid werpt eerste vruchten af”, Eric Krebbers, 8 oktober 2012, www.doorbraak.eu.
5. “Vanaf 6 april: Ideecafé en meldpunt in Nijmegen”, Platform Gesubsidieerde Arbeid Nijmegen en Doorbraak, 3 april 2011, www.doorbraak.eu.
6. “Nieuwe brochure over Doorbraak en organizing”, Eric Krebbers, 20 juni 2011, www.doorbraak.eu.
7. “Reframe rechts: het eigen verhaal als tegenstrategie voor buitenparlementair links (reframing-discussie deel 1)”, Mathijs van de Sande, 30 december 2010, www.doorbraak.eu.
8. “Grote opstanden beginnen in de dagelijkse strijd”, Résistance au Travail Obligatoire, 14 mei 2012, www.doorbraak.eu.

Uitzendbureaus: mechanismen van uitbuiting en discriminatie

Terwijl het kabinet Rutte II druk bezig is met het doorvoeren van forse bezuinigingen op kunst en cultuur, onderwijs, openbaar vervoer en sociale werkplaatsen, maakten Nederlandse bedrijven de afgelopen jaren miljarden euro's winst. De rijkste tien procent van de Nederlandse bevolking bezit bijna de helft van het particulier vermogen. Talloze staatsinstellingen, beleidsstructuren en private ondernemingen hebben tot doel deze ongelijkheid koste wat kost in stand te houden. Ook uitzendbureaus spelen daarin een belangrijke rol. Daarom nemen we vanuit de campagne "Waar zit het?" deze keer kort de uitzendbranche onder de loep.

Uitzendbureaus spelen in samenwerking met bazen en overheid een cruciale rol in het controleren en disciplineren van arbeiders. Ze hebben tot taak om de stroom van baanloze arbeiders te registreren zodat ze te allen tijde klaar staan voor werk. Dat maakt het voor de bazen gemakkelijker om mensen tijdens de piekperiodes in dienst te nemen en om hen in slechte tijden snel weer te kunnen ontslaan. Anders dan mensen met een vaste baan, die veelal samen op een locatie werken, is de mogelijkheid voor uitzendwerkers om gezamenlijk strijd te voeren beperkter. Ze worden immers voortdurend ergens anders aan het werk gezet. Verzet is echter hard nodig, juist omdat steeds meer mensen terecht komen in kwetsbare posities. Uitzendbureaus vormen zo een belangrijke schakel in de uitbuitingsketen van het kapitalisme, waarbij over onze rug miljarden worden binnengesleept. Daar zit het geld.

WAAR ZIT DE WINST?

De uitzendbranche verdient bakken met geld, ook tijdens de crisis. Neem bijvoorbeeld marktleider Randstad, een bedrijf dat volledig draait om uitzendwerk. Randstad werd in 1960 in Nederland opgericht door Frits Goldschmeding en is momenteel actief in circa veertig landen. Het bedrijf behaalde in 2011 een omzet van maar liefst 16,2 miljard euro. Randstad heeft circa 28.700 eigen medewerkers in dienst, en dagelijks zijn er ruim een half miljoen mensen via Randstad aan het werk bij andere bedrijven. Daarmee is Randstad de op een na grootste "Human Resources-dienstverlener" ter wereld, na het Zwitserse Adecco. Randstad werkt ook onder de merknaam Tempo-Team. Goldschmeding is een van de rijkste mensen van Nederland en heeft een geschat vermogen van 2,2 miljard euro.

Er bestaan ook kleine uitzendbureaus die genoeg nemen met de kruimeltjes, maar de koek wordt onderling verdeeld door de grote bureaus. Door het veranderen van de arbeidsmarkt, zoals de opkomst van het flexwerk, behalen ze grote winsten. De overheid steunt hen daarbij door baanlozen en uitkeringsgerechtigden te pushen om zich bij de bureaus aan te melden, en tevens door miljoenencontracten met hen af te sluiten. In 2010 stelden de overheid en de uitzendbranche in een persbericht over zo'n contact: "De komende twee jaar is Randstad Groep Nederland samen met Manpower en Start/Content (USG People) het uitzendbureau voor een groot deel van de rijksoverheid. Randstad en Tempo-Team scoorden in hun gezamenlijke aanbidding het hoogst van alle inzendingen. De opdracht is in het kader van de Interdepartementale aanbesteding, Inhuur Flexibele Arbeidskrachten Rijk 2010 (IFAR), waaraan tien van de dertien ministeries en aan het Rijk gelieerde organisaties als de Algemene Rekenkamer, de Raad van State en de Tweede Kamer deelnemen. Een belangrijk punt waarop de aanbesteding is beoordeeld is maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het contract met een geschatte totale waarde van 90 miljoen euro per jaar, is voor twee jaar, en geldt in de uitzendbranche als een van de grootste in omzet. De verdeling van dat bedrag is op dit moment niet duidelijk."

Aan de andere kant proberen overheden als de gemeente Amsterdam uitzendbureaus met subsidies te verleiden om mensen met een uitkering in te schrijven en zo tijdelijk aan het werk te krijgen. Zo verdienen de uitzendbureaus dubbel aan uitkeringsgerechtigden: naast het deel van het verdiende loon dat ze altijd al achterover drukken nu ook nog eens subsidie van de overheid. De FNV, de SP en de Bijstandsbond voerden vorig jaar al actie tegen dit beleid.²

De overheid hecht veel waarde aan dit soort regelingen, wat ook blijkt uit het voornemen van minister van Sociale Zaken Lodewijk Asscher om er vaker gebruik van te gaan maken. Ondanks het feit dat er door de precarisering en flexibilisering van de arbeidsmarkt zelden vaste banen uit voortvloeien. Juist door het beleid van de gemeenten en de rijksoverheid, zoals het bezuinigen op de ID-banen, worden meer mensen werkloos en belanden er meer in de uitkering. Via de nieuwe regelingen kan dit nieuwe arbeidsreserveleger af en toe tijdelijk aan de slag, of wachten op een baan die nooit zal komen.

RECHTENSCHENDINGEN EN UITBUITING

Uitzendbureaus treden ook massaal de arbeidsrechten met voeten, zo bleek onder meer uit de praktijken van het bureau Otto Work Force, dat met name Poolse arbeiders uitzendt. In de Raad van Advies van Otto Work Force zitten veel hoge pieten, zoals de VVD-coryfeeën Hans Wiegel en Frank de Grave. Wat de schendingen van het arbeidsrecht betreft doet Otto niet onder voor andere malafide uitzendbureaus. In een eerder door Doorbraak gepubliceerd artikel³ wordt een waslijst aan klachten van Poolse arbeiders opgesomd: "Het bedrijf brengt abnormaal hoge verblijfskosten in rekening, en ook andere kosten, bijvoorbeeld voor verzekeringen. Via de zorgtoeslag krijgen de werknemers subsidie voor hun ziektekostenverzekering, zo'n 300 tot 400 euro per jaar, maar die wordt vaak aan OTTO overgemaakt, die dit niet uitkeert aan de werknemers. Net uit Polen gearriveerde werknemers werken vaak enkele weken zonder soft-nummer. Ze krijgen geen betaalde vakanties of vakantietoelagen. Ondanks de verzekeringspremies die van het salaris worden afgetrokken, wordt bij ziekte vaak niet doorbetaald en worden werknemers zelfs beboet wanneer ze zich ziek melden." Met name de Anarchistische Groep Amsterdam zette diverse acties op om problemen van Poolse arbeiders met de Nederlandse uitzendbranche onder de publieke aandacht te brengen.⁴

MOHAMMED

De uitzendbranche bevordert, tenslotte, niet alleen de uitbuiting van arbeiders in het algemeen, maar ook de discriminatie van minderheden. Uit een recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat het gros van de uitzendbureaus zich nog steeds op grote schaal schuldig maakt aan discriminatie. In 2010 werd een soortgelijk onderzoek gepubliceerd onder de titel "Liever Marc dan Mohammed". Daaruit kwam toen naar voren dat bij de selectieprocedure door uitzendbureaus flink op afkomst wordt gediscrimineerd. Bazens nemen liever een witte "autochtoon" in dienst dan een "allochtoon", en uitzendbureaus spelen daar goed op in. In de jaren 60 en 70 waren ongeschoolde "allochtonen" arbeiders nog erg in trek bij de bazen om het zware werk op te knappen. Nu worden ze wegens hun afkomst massaal van de arbeidsmarkt geweerd.

Campagne "Waar zit het?"

Noten

1. "Waar zit het?", www.doorbraak.eu.
2. "FNV Bondgenoten in actie tegen uitbuiting van werklozen", 15 oktober 2012, Harry Westerink, <http://www.doorbraak.eu>.
3. "Wil de SP samen met Bruin I optrekken tegen 'de Polen-tsunami'?", 15 februari 2011, Willem Slaapmaat, www.doorbraak.eu.
4. www.agamsterdam.org.

Doorbraak

Doorbraak is een linkse basisorganisatie die strijdt voor een ecologisch duurzame wereld zonder uitbuiting, onderdrukking en uitsluiting. Daarom vechten we van onderop tegen het kapitalisme, het patriërchaat, racisme, nationalisme, religieus fundamentalisme en militarisme.

Doorbraak wil af van de gecreëerde scheidslijnen en streeft naar een rechtvaardiger wereld. Hoe die er precies uit moet gaan zien? En hoe we daar willen komen? Dat willen we gaandeweg en samen met anderen bedenken en bevechten. Daarbij halen wij onze inspiratie uit de strijdbare traditie van socialistische bewegingen. Doorbraak staat daarbij symbool voor de wens om vastgeroeste indelingen in allerlei hokjes te doorbreken.

Klinkt dat goed? Heb je interesse? Wil je meedoen? Bel of mail ons dan gerust.

ADRES

Website: www.doorbraak.eu
Facebook: www.facebook.com/doorbraak
Twitter: twitter.com/doorbraakeu
Mail: doorbraak@doorbraak.eu
Adres: Postbus 901, 7400 AX Deventer
Telefoon: 06 4120 6167
Giro: 33.89.627, t.n.v. Doorbraak.eu, Deventer

LOKALE CONTACTEN

amsterdam@doorbraak.eu
denhaag@doorbraak.eu
deventer@doorbraak.eu
leeuwarden@doorbraak.eu
leiden@doorbraak.eu
nijmegen@doorbraak.eu
rotterdam@doorbraak.eu
utrecht@doorbraak.eu
wageningen@doorbraak.eu

KRANT

De Doorbraak-krant verschijnt tweemaal maandelijks en wordt uitgegeven door stichting Gebladerte, www.gebladerte.nl. Abonnee worden? Maak 25 euro over op giro 95225 t.n.v. stichting Gebladerte te Leiden o.v.v. "abonnee". Vermeld duidelijk je adres. Minima kunnen volstaan met 13 euro. Losse nummers kosten 3 euro. Lay-out: Zwart op Wit, Delft
Drukkerij: Albani, Den Haag
ISSN: 1877-8186

MAIL-LIJST

Wil je in de tussentijd op de hoogte blijven van Doorbraak-activiteiten? Mail dan "Doorbraak Info" naar doorbraak@doorbraak.eu.